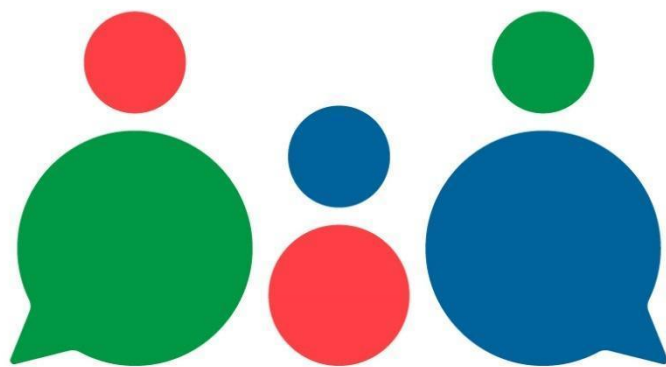




Gezins kabinet

Gezinnen aan het woord

Hoe kunnen gezinnen (beter)
ondersteund worden, door wie
en wanneer?

Gezinsbond 

Odisee
DE CO-HOGESCHOOL

Kenniscentrum
Gezinswetenschappen

**INDI
ville**
DBP PARTNERS

levuur
DBP PARTNERS

**PA
CT**

Inhoudstafel

1	Inleiding	4
1.1	Waarom dit project?	4
1.2	Een project in verschillende fases.	5
2	Fase 1: Verhalen, ervaringen en ideeën verzamelen	14
3	Fase 2: Analyse van verzamelde materiaal i.f.v. knelpunten en voorstellen	15
4	Fase 3: De live gezinskabinetten: gezinnen formuleren eerste voorstellen	21
4.1	Aanpak live Gezinskabinetten	21
4.2	Voorstellen voor een betere gezinsbalans bij gezinnen met jonge kinderen (-3j).....	23
4.2.1	Overzicht van korte voorstellen	23
4.2.2	Verbeter de kinderopvang in aanbod en betaalbaarheid	25
4.2.3	Verbeter de opleiding en het statuut van het personeel in de kinderopvang	25
4.2.4	Ouderschapsverlof uitbreiden	25
4.2.5	Buurt-app voor jonge gezinnen.....	26
4.3	Voorstellen voor een betere gezinsbalans bij gezinnen met schoolgaande kinderen	27
4.3.1	Korte voorstellen.....	27
4.3.2	Ouder-kind activiteiten na school	28
4.3.3	Betere en meer naschoolse activiteiten voorzien	28
4.3.4	Eerlijke en transparante inschrijvingen voor scholen	29
4.3.5	Maak schoolomgeving en -context toegankelijker voor gezinnen in een kwetsbare situatie	29
4.4	Voorstellen voor ondersteuning van gezinnen met een extra zorgbehoefte	30
4.4.1	Korte voorstellen.....	30
4.4.2	Zorgcirkels op school	31
4.4.3	Zorg voor kennisverhoging bij leerkrachten i.f.v. kinderen met bijzondere zorg	32
4.4.4	Meegroeïend multidisciplinair zorgteam voor gezinnen met kinderen met een sterke zorgnood 32	
4.4.5	Verhoog de ondersteuning van gezinnen bij extra zorgnoden.....	33
4.4.6	Mogelijkheden voor ouders om hun (geplaatste) kind te bezoeken verbeteren	33
4.5	Voorstellen voor ondersteuning van gezinnen bij de opvoeding	35
4.5.1	Korte voorstellen.....	35
4.5.2	De gezinsdeeleconomie: lokale deel- en ontmoetingsplaatsen voor ouders en kinderen om te leren en te delen	36
4.5.3	Ouderstatuut met rechten en plichten van ouders	36
4.5.4	Centraal zorgplatform voor ouders en zorgverleners	37
4.5.5	Wiki-social: één centraal platform voor informatie en diensten voor gezinnen	37
4.5.6	Lokale oudergroepen voor en door ouders (lotgenotencontact en oudereducatie)	38
4.5.7	Maak hulpverlening en (psychische) zorg meer betaalbaar en toegankelijk	39
4.5.8	Voorzie betaalbare, kwaliteitsvolle (sociale) woningen op maat van het gezin zodat elk kind een thuis heeft waar het kwaliteitsvol kan wonen	39

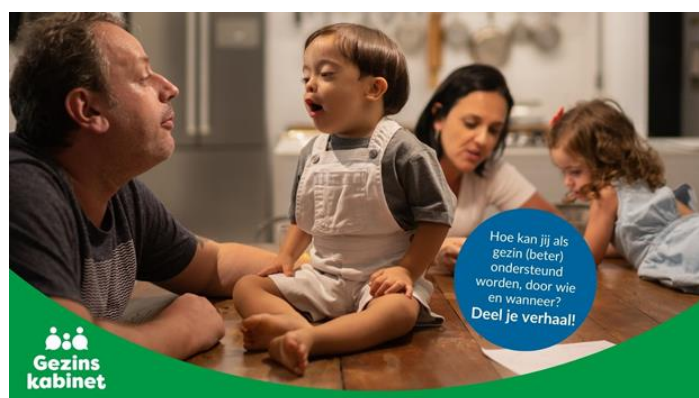
4.5.9	Maak uitleenplaatsen voor speelgoed en materiaal.....	40
5	Fase 4: Het Groot Gezinskabinet - Gezinnen formuleren impactgerichte voorstellen	41
5.1	Aanpak Het Groot Gezinskabinet.....	41
5.2	Ouders bogen zich over deze 4 thema's tijdens het Groot Gezinskabinet	47
5.3	Oogst van het Groot Gezinskabinet	48
5.3.1	De 12 voorstellen van de ouders die werden overgedragen aan De Gezinsbond, Het Kenniscentrum Gezinswetenschappen (Odisee) en het Agentschap Opgroeien.....	48
5.4	Alle voorstellen van het Groot Gezinskabinet (per thema)	49
5.4.1	Voorstellen voor een betere gezinsbalans voor gezinnen met kinderen tot 3 jaar	49
5.4.2	Voorstellen voor een betere gezinsbalans voor schoolgaande kinderen.....	51
5.4.3	Voorstellen voor gezinnen met extra zorgbehoefte	54
5.4.4	Voorstellen voor gezinnen bij het opvoeden van hun kind(eren).....	59
6	Toekomstperspectief van het Gezinskabinet	62
7	Bijlagen	66
7.1	Volledig overzicht van problemen waar gezinnen tegen aan lopen (codes)	66
7.2	Volledig overzicht van oplossingen die ouders voorstellen (codes)	68
	Colofon	72

1 Inleiding

1.1 Waarom dit project?

Met het Gezinskabinet - Gezinnen aan het woord lieten we gezinnen met kinderen tussen 0 en 14 jaar mee op zoek gaan naar oplossingen/alternatieven voor knelpunten waar gezinnen mee geconfronteerd worden.

Om te komen tot een betere ondersteuning van gezinnen, is het nodig om de vragen en behoeften van gezinnen zelf centraal te stellen. Daarom startten De Gezinsbond en het Kenniscentrum Gezinswetenschappen dit project Gezinskabinet - Gezinnen aan het woord rond de vraag: **“Hoe kan jij als gezin (beter) ondersteund worden, door wie en wanneer?”**



Het Gezinskabinet plaatste de vragen en behoeften van gezinnen centraal om samen met gezinnen op zoek te gaan naar oplossingen voor huidige problemen en knelpunten waarmee gezinnen geconfronteerd worden.

Het uitgangspunt was: gezinnen zijn dynamisch en nemen in verschillende levensfasen voortdurend nieuwe rollen op. Ze krijgen te maken met uitdagingen die een sterke impact kunnen hebben op elkaar (zo heeft werk bijv. vaak een impact op de nood aan opvang, huisvesting op gezondheid, enz.). De overheid maakt de regels die het leven van gezinnen beïnvloeden vaak vanuit verschillende beleidsdomeinen (arbeid, fiscaliteit, gezondheid, zorg, kinderopvang...) met elk een eigen visie, doelstellingen en instrumenten.

Al deze beleidsmaatregelen komen op gezinsniveau samen, maar bieden niet altijd de juiste ondersteuning aan gezinnen. Bovendien kent elk gezin momenten waarop dingen veranderen, waaraan het gezin zich moet aanpassen: deze momenten noemen we transitie momenten. Het is vaak net in die momenten dat noden van gezinnen niet ondersteund worden door de maatregelen die de overheid heeft genomen.

Het Gezinskabinet wilde een breed maatschappelijk debat opzetten over de verbetering van de ondersteuning van gezinnen met kinderen, waaronder gezinnen in een kwetsbare positie, vanuit het perspectief van de gezinnen zelf.

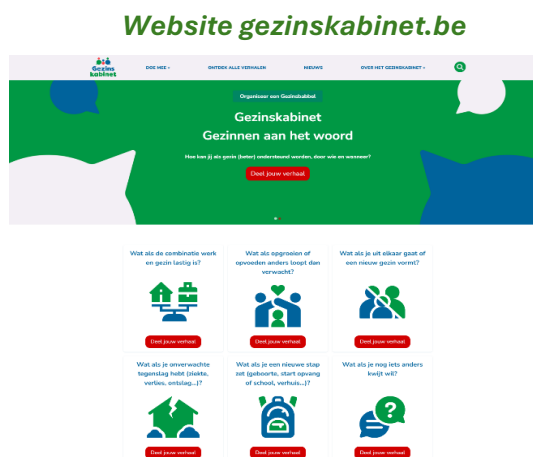
Tijdslijn van het Gezinskabinet



1.2 Een project in verschillende fases.

Het project werd zowel vormgegeven door een kerngroep die bestond uit een aantal trekkers van de Gezinsbond, het kenniscentrum Gezinswetenschappen van de Odisee hogeschool en het team van Indiville, Levuur en Bpact. De kerngroep (meestal 9-tal leden) kwam gedurende het hele traject (online) samen in werkmeetings (gemiddeld 1 keer per maand en in de intensieve fase 2 keer per maand). De kerngroep stond in voor het goede verloop van het hele traject en dit zowel procesmatig, inhoudelijk alsook qua logistiek en praktische organisatie. Verder werd er ook een ruimere klankbordgroep samengesteld (bestaande uit de kerngroep aangevuld met andere interne stakeholders binnen De Gezinsbond en het Kenniscentrum, alsook met een vertegenwoordiger van het departement Opgroeien) die op cruciale momenten samenkwam om feedback te geven op het proces en de aanpak. Deze klankbordgroep heeft zijn inbreng 2 keer gegeven bij de start van het proces en 2 keer tijdens het proces.

In de **eerste fase** die van 1 februari tot 30 april 2024 liep, lag de focus op het verzamelen van verhalen, ervaringen en ideeën met betrekking tot de ondersteuning van gezinnen, waarbij dialoog centraal staat. Daartoe werd de website www.gezinskabinet.be opgezet die gedurende het hele project het kloppend hard was, waar gezinnen en partners terecht konden voor het delen van hun verhalen, informatie te vinden over het project, materiaal te vinden om het project mee te steunen.



Iets meer dan 140 Huizen van het Kind en andere organisaties die betrokken zijn met gezinnen, schreven zich in voor een startsessie en ondersteunden nadien mee (communicatief) het project. We riepen zoveel mogelijk gezinnen op om hun verhalen en voorstellen in te dienen op www.gezinskabinet.be. Dit alles werd ondersteund met een brede campagne door allerlei partners (De Gezinsbond, Odisee Hogeschool, het Bpact Burgerpanel en via heel veel Huizen van het Kind en andere organisaties), in de media en op sociale media.

Oproepen om verhalen te delen op gezinskabinet.be



Ouders konden via de oproepen van alle betrokken partners, berichten op sociale media, oproepen in De Bond, uitnodigingen via het Bpact Burgerpanel en vaak ook hun lokale Huizen van het Kind meedoen aan een korte bevraging en konden zo ook ideeën ingeven op het online platform gezinskabinet.be. Daartoe was het platform zo opgebouwd dat ouders geholpen werden om hun verhaal te doen via één van onze ankers:

- Wat als de combinatie arbeid en gezin lastig is?
- Wat als opgroeien of opvoeden anders loopt dan verwacht?
- Wat als je uit elkaar gaat of een nieuw gezin vormt?
- Wat als je onverwacht tegenslag hebt (ziekte, verlies, ontslag...)?
- Wat als je een nieuwe stap zet (geboorte, start opvang of school, verhuis...)?
- Wat als er nog iets anders is wat je wil delen?

Ouders die een verhaal of bijdrage wilden delen, kwamen terecht op een formulier waar ze in hun eigen woorden en in 3 talen (NL, FR en ENG) konden aangeven wat voor hun het probleem was, wat er eventueel beter kon en wie daar dan volgens hen een rol in te vervullen heeft. Tot slot werd ook een korte titel gevraagd om hun verhaal samen te vatten.

Verhalen in bijdragen verzamelen via gezinskabinet.be



Fijn dat je jouw verhaal of voorstel wil delen!

Door wie, wanneer en hoe kan jij als gezin (beter) ondersteund worden als de combinatie van arbeid en gezin lastig is?

Nederlands ▾

Nederlands

English

Français

Waar liep jij of je gezin tegen aan? Wat is of was de situatie? Wat is of was lastig? Wat of wie heeft geholpen? Wat liep goed? Wat was positief?

Jouw verhaal

Wat kon er beter? Door wie, wanneer en hoe kon jij als gezin (beter) ondersteund worden?

Jouw voorstel

Geef hier kort en bondig je voorstel weer

Titel

Verhalen in bijdragen verzamelen via gezinskabinet.be

Wat als de combinatie werk en gezin lastig is?  Deel jouw verhaal	Wat als opgroeien of opvoeden anders loopt dan verwacht?  Deel jouw verhaal	Wat als je uit elkaar gaat of een nieuw gezin vormt?  Deel jouw verhaal
Wat als je onverwachte tegenslag hebt (ziekte, verlies, ontslag...)?  Deel jouw verhaal	Wat als je een nieuwe stap zet (geboorte, start opvang of school, verhuis...)?  Deel jouw verhaal	Wat als je nog iets anders kwijt wil?  Deel jouw verhaal

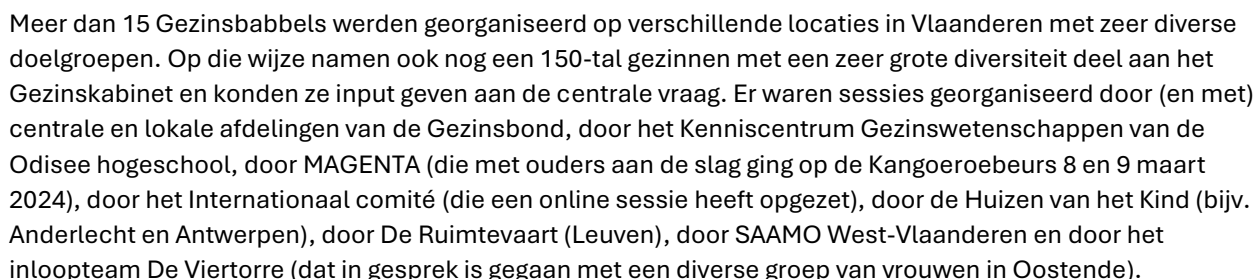
Deze verhalen werden al gedeeld

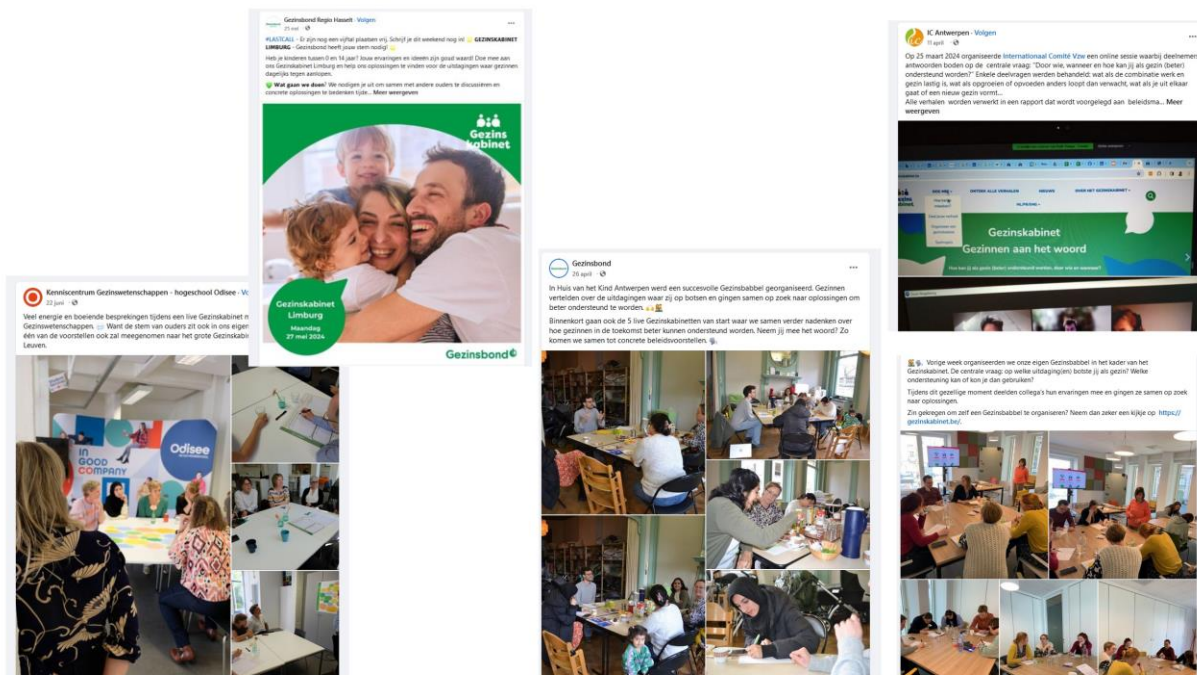
Willekeurig | v

WERK Gezamenlijk opvoed verlof Gezamenlijk standaard verlof recht. Voorbeeld 1,5jaar per kind te verdelen over koppel en op te nemen in alle mogelijke percentages. Vb eerste 2 maand samen 100% Thuis en nadien start iemand of beiden aan 50%, weer paar maand later 80% en als afgelopen is dan terug 100%. Kan hierdoor... GEZINSKABINET lees meer	OPGROEIEN EN OPVOEDEN Feest voor iedereen Meer activiteiten die ook aansluiten met allergieën want hierdoor houden we ons kind weg van bv sint feest z'n paasfeest GEZINSKABINET lees meer	WERK Opvang kinderen Doordat grootouders nog aan het werk zijn, is opvang vinden bij ziekte erg moeilijk. Daardoor moet je als ouder zelf verlof nemen, wat een weerslag heeft op je aanwezigheid op het werk. GEZINSKABINET lees meer
TEGENSLAG eertlike beelden in campagnes rond ouder(s) worden. Het zou fijn geweest zijn als de instanties vanzelf meer uitleg gaven of doorverwijzingen doen, waar je wel terecht kan. Wat er mogelijk is, wat de opties zijn. Ook de taboe die er hangt rond de moeilijkheden van ouder zijn en de maatschappelijke druk van 'moetjes' is enorm. Meer voorbeelden, praatavonde... GEZINSKABINET lees meer	OPGROEIEN EN OPVOEDEN Waarvoor kan je bij wie terecht Ik wist niet dat de gynaecoloog ook het aanspreekpunt is voor psychologische zaken. GEZINSKABINET lees meer	SCHEIDING OF NIEUW BEGIN Geef de mensen waar ze recht op hebben Geef de mensen waar ze recht op hebben zonder dat geloop van hier naar daar GEZINSKABINET lees meer

Ontdek ze allemaal

Tools “Zelf aan de slag” downloadbaar op gezinskabinet.be





Om ervoor te zorgen dat iedereen gedurende het volledige traject betrokken en op de hoogte bleef, werd men op regelmatige tijdstippen geïnformeerd via de website www.gezinskabinet.be en op de hoogte gehouden via korte nieuwsberichten/-brieven. Via Bpact burgerpanel zijn gedurende deze fase bijna wekelijks ouders uitgenodigd om hun inbreng te doen via korte onderzoekjes. Doel was mensen eerst via een aantal stellingen te laten nadenken over hun situatie en hen dan verhalen en voorstellen te laten delen over het thema. Die verhalen werden dan rechtstreeks “doorgestuurd” naar het platform.

Nieuwssectie op gezinskabinet.be

De RuimteVaart verzamelt verhalen tijdens 3 oudergroepen.
01-03-2024
In maart en april organiseert de RuimteVaart in Leuven 3 oudergroepen waarbij onder andere de uitdagingen van de combinatie werk en gezin aan...

Getuigenis van Paolo De Francesco, Hoofd van de studiedienst van de Gezinsbond
01-02-2024
Waarom vind jij het belangrijk dat gezinnen zelf aan het woord komen? Als gezinsorganisatie komen wij op voor de belangen van alle gezinnen in...

Meer dan 130 organisaties roepen gezinnen op om hun verhaal te delen!
01-02-2024
Samen met meer dan 130 organisaties gaan we op zoek naar zoveel mogelijk verhalen en voorstellen over de vraag: "Hoe kan jij als gezin [beter]..."

Getuigenis van Lut Verstappen, Stafmedewerker van het Kenniscentrum Gezinswetenschappen van Odisee hogeschool
01-02-2024
Waarom vind jij het belangrijk dat gezinnen zelf aan het woord komen? Als onderzoekscentrum stellen we het perspectief van gezinnen zoveel...

Persbericht: Gezinskabinet laat gezinnen aan het woord: welke ondersteuning hebben gezinnen nodig?
01-02-2024
Gezinskabinet laat gezinnen aan het woord: welke ondersteuning hebben gezinnen nodig? De Gezinsbond en het Kenniscentrum...

Alle ingediende verhalen en voorstellen werden vervolgens gebundeld in een reeks overkoepelende thema's, ideeën en voorstellen. In totaal registreerden we meer dan 4500 gezinnen die op één of andere manier betrokken werden in het Gezinskabinet en zijn er meer dan 1900 verhalen gedeeld.

Interactieve “oogst” pagina op gezinskabinet.be met alle inbreng van de ouders

The screenshot displays the Gezinskabinet website interface. On the left, a grid titled 'Alle onderwerpen van Het Gezinskabinet' lists various topics with icons and story counts: 'Werk' (1588 stories), 'Opgroeien en opvoeden' (695 stories), 'Scheiding of nieuw begin' (115 stories), 'Tegenstag' (115 stories), 'Eerste keer' (46 stories), and 'Andere' (121 stories). On the right, a detailed view of a story titled 'Opgroeien en opvoeden' is shown, featuring a large image and a list of related stories under the heading 'Deze verhalen werden reeds ingediend'.

In de **tweede fase** werd een tussentijdse analyse gemaakt van het verzamelde materiaal, met bijzondere aandacht voor de knelpunten en mogelijke voorstellen. De onderzoekers van het projectteam (Indiville, Bpact en Levuur) analyseerden alle verhalen en bijdragen van deelnemers en verwerkten die in een samenhangend geheel. Van de 1986 ingediende werden er 1693 weerhouden voor de analyse. 293 werden niet opgenomen omdat het input was die soms twee keer identiek op het platform werd gezet, omdat het geen verband hield met de centrale vragen van het project of omdat de inbreng zeer onvolledig of heel onduidelijk was.

Analyseren en coderen van alle verhalen en bijdragen binnen het Bpart platform

The screenshot shows the Bpart platform interface. At the top, there are filters for 'Topics filter' (Werk en gezin, Opgroeien en opvoeden, Scheiding of nieuw begin, Tegenstag, Eerste keer, Andere) and 'Tags filter'. Below these is a search bar and a 'Search' button. The main content area displays a list of stories, each with a title, a brief description, and a 'Moderate' button. The first story is titled 'Als kinderen heresams krijgen zorgen dat er een begeleider is die dat stuurt en oplossing kan aandragen wat de mogelijkheden zijn.' The second story is titled 'Nauwere opvolging door overheid (kind & gezin, ocmw, gemeente, ...) van gezinnen die mogelijk in een moeilijke situatie zitten of zullen terecht komen.'

In de **derde fase** werden concrete voorstellen geformuleerd die inspelen op de behoeften op het vlak van de ondersteuning van gezinnen met jonge kinderen. Op basis van de rapportage door de onderzoekers werd een selectie van speerpunten en kernissues gemaakt die we in de periode mei en juni 2024 tijdens de 'live' Gezinskabinetten in Beringen, Wijnegem, Brussel (ATD Vierde Wereld), Leuven (De Ruimtevaart) en Oostende (SAAMO) alsook tijdens een online sessie van het Gezinskabinet, voorlegden aan in totaal ongeveer 125 gezinnen. Zo konden deze samenwerken om eerste, vaak nog rudimentaire, voorstellen van oplossingen en concrete wensen te formuleren.

Werkblad met input voor de live Gezinskabinetten



Tot slot, in de **vierde fase**, lag de nadruk op het formuleren van meer uitgewerkte impactgerichte voorstellen. Daartoe werd op 28 september 2024 het Groot Gezinskabinet georganiseerd. Meer dan 70 gezinnen werkten voorstellen uit, daarin begeleid door ervaren facilitatoren tijdens een live bijeenkomst in Hal 5 te Leuven.

Uitnodiging voor het Groot Gezinskabinet

Gezinsbond
16 augustus · 🌐

Loopt jouw gezin soms tegen knelpunten en moeilijkheden aan?
Schrijf je dan nu in voor het Groot Gezinskabinet en grijp je kans om oplossingen aan te reiken. 🙌

Misschien word je wel geselecteerd als 1 van de 100 ouders die mee enkele concrete voorstellen bespreekt, verbetert en overhandigt aan de bevoegde ministers en besturen. 🗣️... **Meer weergeven**

Laat de stemmen van de Vlaamse gezinnen horen & schrijf je nu in voor het **Groot Gezinskabinet** op zaterdag **28 september** in Hal 5 in Leuven!

Elke deelnemende ouder ontvangt een

GEZINSKABINET.BE
Schrijf je nu in voor het Grote Gezinskabinet!
De afgelopen maanden gaven meer dan 3000 gezinnen een antwoord...

Meer informatie

Op het einde van deze dag werden deze voorstellen overgedragen aan Jeroen Sleurs, algemeen directeur van De Gezinsbond, Tanja Nuelant directeur studiegebied SAW bij Odisee Hogeschool en Inge Kinnaer, algemeen directeur van agentschap Opgroeien. Ze werden ook live uitgetekend.

Het Groot Gezinskabinet op 28 september in Hal 5 - Leuven



Resultaat Het Groot Gezinskabinet op 28 september in Hal 5 - Leuven



2 Fase 1: Verhalen, ervaringen en ideeën verzamelen

In de eerste fase van het Gezinskabinet lag de focus op het verzamelen van inzichten door gezinnen verhalen te laten delen.

Het doel van deze fase was om een zo breed mogelijk beeld te krijgen van de knelpunten waar gezinnen mee te maken hebben. Hierbij werd gekeken naar verschillende domeinen, de thema's die in deze eerste fase naar voor worden geschoven zijn:

- Wat als de combinatie arbeid en gezin lastig is?
- Wat als opgroeien of opvoeden anders loopt dan verwacht?
- Wat als je uit elkaar gaat of een nieuw gezin vormt?
- Wat als je onverwacht tegenslag hebt (ziekte, verlies, ontslag...)?
- Wat als je een nieuwe stap zet (geboorte, start opvang of school, verhuis...)?
- Wat als er nog iets anders is wat je wil delen?

Op het online platform www.gezinskabinet.be gaven we meer dan 4.500 gezinnen het woord om te antwoorden op de vraag: "Door wie, wanneer en hoe kan jij als gezin (beter) ondersteund worden?". Deze vraag motiveerde de gezinnen om net geen 2.000 verhalen te delen.

Om precies te zijn, werden 1.963 verhalen ingediend door de gezinnen, ze konden hun verhaal doen over waar ze tegen aan liepen, wat voor hun een probleem vormde en ook wat ze zelf als mogelijke oplossing zagen en dat via de 6 thema's. De meeste ingediende bijdragen vielen onder het thema Opgroeien en opvoeden (695 of 35% van de ingediende voorstellen) en onder het thema Combinatie Werk en Gezin (568 of 29% van de ingediende voorstellen).

Overzicht van het aantal ingediende verhalen per thema

Totaal ingediende verhalen per thema	1.963	
Opgroeien en opvoeden	695	35 %
Werk en gezin	568	29 %
Tegenslag	138	7 %
Scheiding of nieuw begin	125	6 %
Eerste keer	46	2 %
Andere	121	6 %

Alle ingediende verhalen werden geanalyseerd door ervaren onderzoekers. Daarbij werd ook aangeduid wat mogelijke gesignaleerde problemen waren die ouders rapporteerden en welke oplossingen ze voorstelden. Eén bijdrage of verhaal kon meerdere problemen en/ of meerdere voorstellen van oplossingen bevatten.

Overzicht van het aantal ingediende verhalen opgedeeld in problemen en voorgestelde ideeën

Totaal ingediende verhalen opgedeeld in problemen en ideeën	1.963	
Voorgestelde ideeën door gezinnen	1.768	46 %
Aangekaarte problemen door gezinnen	2.068	54 %

3 Fase 2: Analyse van verzamelde materiaal i.f.v. knelpunten en voorstellen

In de tweede fase in de loop van de maand april werd een tussentijdse analyse gemaakt van het verzamelde materiaal. De bijdragen van gezinnen werden volledig gecodeerd en geanalyseerd om knelpunten en mogelijke oplossingen te identificeren. Dit omvatte het coderen van alle bijdragen en het opstellen van een codeboek met daarin de aangehaalde problemen, oplossingen en de betrokken stakeholders. Al deze verhalen, die door de gezinnen werden ingediend, lazen de onderzoekers door en verwerkten ze in een codeboek. Daarbij werd een onderscheid gemaakt tussen het probleem dat door een gezin wordt aangekaart en de oplossing die gezinnen voorstellen. Dat resulteerde in 3.836 codes die ons toelieten om de inhoud van alle verhalen in 4 grote nieuwe thema's in te delen.

Onderstaande tabellen geven de 20 meest voorkomende codes weer die gebruikt werden om tot de 4 grote nieuwe thema's te komen. De volledige lijsten zijn opgenomen in de bijlage. Voor elke gegeven code is in de tabel ook aangegeven hoe vaak deze code werd gegeven (bijv. de code "ondersteuning opvoeding" werd in totaal aan 300 verhalen toegekend) en het procentuele aandeel van deze code t.o.v. het totaal aantal gegeven codes in de categorie ((bijv. de code "ondersteuning opvoeding" staat in voor 14,8% van alle gegeven codes binnen de groep "problemen").

Overzicht van 20 meest voorkomende problemen waar gezinnen tegen aan lopen (codes)

Codes problemen Totaal	2.068	
Code – problemen	N	%
Ondersteuning opvoeding	300	14,5%
Kinderopvang	292	14,1%
Kind met zorgbehoefte	225	10,9%
Begeleiding op school	148	7,2%
Ouderschapsverlof / tijds krediet	131	6,4%
Scheiding	130	6,3%
Alleenstaande ouder	121	5,9%
Balans werk/gezin	118	5,7%
Gedrag van het kind	61	2,9%
Geen netwerk hebben	56	2,7%
Pleegouders	45	2,2%
Hoogbegaafdheid	39	1,9%
Gezinshulp thuis	34	1,6%
Geboorte	31	1,5%
Nieuw gezin	29	1,4%
Conflict met ex-partner	24	1,2%
Psychische problemen bij een ouder	23	1,1%
Juridische regels staan in de weg	21	1,0%
Ouderverstoting	18	0,9%
Verblijfsregeling	17	0,8%

Overzicht van 20 meest voorkomende oplossingen die ouders voorstellen (codes)

Overzicht van gesuggereerde oplossingen		
Totaal	1.768	
Code - oplossingen	N	%
Meer begeleiding en ondersteuning op school aanbieden	88	5,0%
Financiële ondersteuning voorzien/betaalbaar maken - algemeen	74	4,2%
Financiële tussenkomst om balans werk/gezin te verbeteren	66	3,7%
Capaciteit en flexibiliteit verhogen voor opvang van ziek kind	64	3,6%
Ouderschapsverlof verlengen	61	3,5%
Begeleiden en informeren ouders over zorg(professionals)	56	3,2%
Ontmoetingsplaatsen en -mogelijkheden creëren voor gelijkgestemden en lotgenoten	55	3,1%
Capaciteit kinderopvang 0-3j vergroten	52	2,9%
Wachtlijsten minder lang maken	49	2,8%
Begeleiden en informeren ouders over opvoeden	47	2,7%
Capaciteit opvang vergroten algemeen	45	2,5%
Hulp en ondersteuning voor/na geboorte	43	2,4%
Financiële ondersteuning van ouders met een kind dat zorg nodig heeft	40	2,3%
Meer ondersteuning voor alleenstaande ouders	40	2,3%
Meer/groter/ander aanbod voorzien in buitenschoolse opvang	39	2,2%
Financiële ondersteuning van alleenstaande ouders	38	2,1%
Centraliseer hulp	37	2,1%
Betere begeleiding van kinderen/ouders/gezinnen na scheiding	33	1,9%
Gezinsondersteuner/coach	33	1,9%
Hulp en begeleiding bieden in de zoektocht naar kinderopvang	33	1,9%

Een analyse van deze codering resulteerde in het formuleren van **4 grote thema's waar de meeste knelpunten zich voordoen:**

- Voorstellen voor een betere gezinsbalans bij gezinnen met jonge kinderen (tot 3 jaar).
- Voorstellen voor een betere gezinsbalans bij gezinnen met schoolgaande kinderen.
- Voorstellen van ondersteuning van gezinnen met een extra zorgbehoefte.
- Voorstellen voor de ondersteuning van gezinnen bij de opvoeding.

Per thema werden er een aantal sub thema's gedefinieerd (zie volgende pagina's) en werden er bijhorende quotes van ouders zelf uit het proces gezocht door het om het voor de deelnemende ouders aan het proces erg tastbaar te maken.

1. Voorstellen voor een betere gezinsbalans bij gezinnen met jonge kinderen (tot 3 jaar). Dit thema richtte zich op de uitdagingen die ouders ervaren in de eerste drie levensjaren van hun kind, waarbij de zorg voor een jong kind gecombineerd moet worden met het professionele leven en de gezinsbalans soms niet gemakkelijk te vinden is. Ouders benoemden hier de volgende sub-knelpunten, sub thema's en/of oplossingen:

- de complexiteit van het vinden van een balans tussen hun professionele en gezinstaken
- De algemene zorgen die komen kijken bij het doen opgroeien van een jong kind
- De ervaren problemen betreffende opvang kinderen 0-3 jaar i.v.m.
 - capaciteit
 - prijs
 - gebrekkige begeleiding in de zoektocht
 - issues met ziek kind en opvang
- Issues en oplossingen specifiek in relatie tot alleenstaande ouder(s)
- Afwezigheid van informele netwerken
- Balans werk – gezin verbeteren
- Ouderschapsverlof en tijdskrediet uitbreiden
- Flexibiliteit van de werkgever verhogen



2. Voorstellen voor een betere gezinsbalans bij gezinnen met schoolgaande kinderen. Daarnaast gaven ouders eveneens aan dat ze oplossingen moeten vinden voor uitdagingen wanneer kinderen naar school gaan. Ouders benoemden hier de volgende sub-knelpunten, sub thema's en/of oplossingen:

- Buitenschoolse opvang:
 - Capaciteit en mogelijkheden naschoolse opvang verhogen
 - Opvang van een ziek kind
- Ouders ervaren dat de schooluren vaak niet aansluiten op de werktijden
- Dat vakantieopvang of naschoolse opvang vaak niet beantwoorden aan de werkelijke opvangnoden.
- Issues en oplossingen specifiek in relatie tot alleenstaande ouder(s)
- Afwezigheid van informele netwerken
- Meer mogelijkheden voor betaalbare opvang tijdens vakantie
- Bijzonder onderwijs



3. Voorstellen van ondersteuning van gezinnen met een extra zorgbehoefte. Een ander door ouders ervaren knelpunt was de ondersteuning van gezinnen met kinderen die extra zorg nodig hebben, bijvoorbeeld door een beperking of een langdurige ziekte. Ouders in deze situatie gaven aan dat de huidige voorzieningen vaak ontoereikend zijn en dat er een gebrek is aan coördinatie tussen zorgaanbieders en andere instanties. Ouders benoemden hier de volgende sub-knelpunten, sub thema's en/of oplossingen:

- Specifieke issues i.v.m. de zorg voor
 - Kind met beperking
 - Kind met ontwikkelingsstoornis
 - Kind met gedragsproblemen
- Wachtlijsten in de zorg
- Centraliseren en samenwerking in de hulpverlening
- Financiële ondersteuning
- Relatie ouders / school
- Aanbod en begeleiding op school
- Leerproblemen



4. Voorstellen voor de ondersteuning van gezinnen bij de opvoeding. Tot slot werd er veel gesproken over de behoefte aan meer ondersteuning voor ouders in hun rol als opvoeders. Ouders benoemden hier de volgende sub-knelpunten, sub thema's en/of oplossingen:

- Ouders voelen zich soms onzeker over opvoedingsvraagstukken en zouden baat hebben bij meer toegankelijke en gecentraliseerde informatie over opvoeding in de verschillende fases van de ontwikkeling van het kind.
- Ontmoetingsplaatsen en lotgenotencontact
- Centraliseren van zorgvoorziening
- Financiële ondersteuning
- Ondersteuning en begeleiding bij de opvoeding
- Wachtlijsten



4 Fase 3: De live gezinskabinetten: gezinnen formuleren eerste voorstellen

4.1 Aanpak live Gezinskabinetten

De analyse van de input van het online platform, koppelden we terug naar de gezinnen in de live provinciale, online en doelgroep specifieke Gezinskabinetten.

Het doel van het Gezinskabinet is namelijk niet enkel verhalen verzamelen, maar ook om samen met de gezinnen te werken aan concrete, vernieuwende en/of noodzakelijke oplossingen.

Om tot deze oplossingen te komen, organiseerden we zes Gezinskabinetten. Tijdens deze bijeenkomsten ging een brede en diverse groep ouders aan de slag om gezamenlijk te reflecteren op de kernissues die werden geïdentificeerd. De inbreng van gezinnen was daarbij essentieel want het stelde ons in staat om kansen en belemmeringen helder in kaart te brengen en acties en oplossingen te bedenken die werkelijk impact hebben op de situatie van gezinnen.

We deden daarom een warme oproep aan ouders en nodigden hen uit om met ons in gesprek te gaan over mogelijke acties en oplossingen die gezinnen beter kunnen ondersteunen en zo mee te denken over de toekomst.

De Gezinskabinetten werden live georganiseerd in Beringen en Wijnegem (algemeen publiek van ouders) en in Oostende, Leuven en Brussel (met specifieke doelgroepen). Daarnaast gaven we ouders ook de kans om deel te nemen aan een online sessie van het Gezinskabinet. Oorspronkelijk waren er 5 live Gezinskabinetten voorzien met ene algemeen publiek van ouders. Omdat we echter merkten dat de doelgroep wel interesse had om te participeren aan het traject, maar dat het erg lastig was qua tijdsbesteding om die participatie live te doen, werd er extra voorzien in het online Gezinskabinet.

Ruim 125 ouders kwamen aan het woord en werkten mee om 77 voorstellen en oplossingen te formuleren over de 4 vooropgestelde thema's:

- Combinatie werk & gezin 0-3 jaar/zorg voor een jong kind
- Combinatie werk & gezin 4-14 jaar/als je kind naar school gaat
- Kind met zorgbehoefte
- Hoe ouders ondersteunen bij de opvoeding?

De aanwezige ouders konden zich eerst laten inspireren door quotes en input uit de voorgaande fase. Dit gaf hen de mogelijkheid om een thema te kiezen waarover zij een voorstel wilden uitwerken.



Nadat ze een thema hadden gekozen, ging het groepsgesprek van start en werd er onder begeleiding van een ervaren moderator dieper ingegaan op de oplossingen en voorstellen voor problemen waarmee het gezin geconfronteerd wordt. Het doel van het groepsgesprek was om tot concrete voorstellen te komen, ondersteund door fiches waarop de groep de voorstellen kon noteren. In een eerste sessie van de avond werden eerst kortere voorstellen uitgewerkt en besproken. Daarna werd gezamenlijk 1 voorstel per groep

gekozen waarmee de ouders in die groep dan verder aan de slag gingen om dit voorstel zo concreet mogelijk verder uit te werken. Hierbij werd aandacht geschonken aan:

- Een heldere omschrijving van probleem en oplossing
- Voor wie ?
- Specifieke aandachtspunten
- Wie moet dit dan oppakken? Wat? en Wanneer?

VERKEN - fiche

Hoe kunnen gezinnen beter ondersteund worden? THEMA:

Wat valt je op als je het materiaal bekijkt?

Brainstorm:
Wat zijn de bovendienzende oplossingen of antwoorden? Waarom is dat dan precies (argument)?

Wat wil je nog aanvullen?

VOORSTEL - fiche

Hoe kunnen gezinnen beter ondersteund worden? THEMA:

Omschrijf je VOORSTEL VAN OPLOSSING in 1 zin :

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

VOORSTEL - fiche

Hoe kunnen gezinnen beter ondersteund worden? TITEL:

Omschrijf het probleem waarvoor deze oplossing een antwoord is

Voor wie precies? :

Omschrijf helder de oplossing

Specifieke aandachtspunten :

Wie heeft daarin iets te doen? Wat? Wanneer?

Uit al deze sessies kwam een rijke verzameling aan voorstellen. Deelnemende ouders zelf vonden het ook op zichzelf een zeer grote meerwaarde dat ze mee konden nadenken en samenwerken aan oplossingen. De reacties op het initiatief van de ouders waren dan ook erg positief.

In het volgende deel geven we een overzicht van de voorstellen die per thema werden verzameld op deze live Gezinskabinetten. Daarbij geven we per thema eerste de korte voorstellen weer die vanuit de live kabinetten door de ouders werden gegeven weer en daarna de meer uitgewerkte voorstellen.

4.2 Voorstellen voor een betere gezinsbalans bij gezinnen met jonge kinderen (-3j)

4.2.1 Overzicht van korte voorstellen

1. Creëer een bovenlokaal digitaal platform voor kinderopvang.

Maak een digitaal platform om de toegankelijkheid en transparantie voor ouders van kinderopvang te verbeteren. Kinderopvanglocaties, beschikbare plaatsen en tarieven kunnen zo centraal verzameld worden zodat ouders gemakkelijker een geschikte opvangplaats vinden. Het doel van dit platform is een breed en efficiënt netwerk voor kinderopvang te creëren.

2. Verbeter de aantrekkelijkheid van de job als onthaalouder.

De motivatie en het engagement van onthaalouders is belangrijk in de kinderopvang. Om de aantrekkelijkheid van de job als onthaalouder te verbeteren, is het belangrijk om hen betere arbeidsvoorwaarden aan te bieden: betere verloning en bescherming. Ook opleidingen en professionele ondersteuning kunnen bijdragen aan het verhogen van de kwaliteit van onthaalouders en kinderopvang.

3. Zorg dat ouders een langere periode thuis kunnen blijven bij een jong kind.

Verleng de periode waarin ouders thuis kunnen blijven bij hun jonge kind. Dat draagt bij aan een sterke ouder-kindrelatie en bevordert de emotionele en cognitieve ontwikkeling van onze kinderen. Het is ook beter voor een gezondere balans tussen werk en gezin, wat zowel ouders als kinderen ten goede komt.

4. Zorg voor gelijke rechten bij ouderschapsverlof voor zelfstandigen.

Maak alle verlofstelsels voor iedereen gelijk en voor iedereen toegankelijk. Geen verschil tussen werknemers, zelfstandigen, werkzoekenden,... en pas dat ook aan voor reeds geboren kinderen. Een verlofsysteem dat voor iedereen toegankelijk is, geeft iedereen de mogelijkheid om een goede gezinsbalans te vinden.

5. Verhoog de vergoeding van ouderschapsverlof en tijdskrediet, eventueel met een focus op een verhoging in een beginperiode.

Verhoog de vergoeding voor ouderschapsverlof en tijdskrediet, zeker in de beginperiode. Zo kunnen meer ouders tijdelijk minder werken zonder financiële zorgen. Dit biedt de mogelijkheid om tijd door te brengen met jonge kinderen en dit draagt bij aan een betere werk/privébalans.

6. Regel ouderschapsverlof per kind en niet per ouder. Zo kunnen alleenstaande ouders er evenveel gebruik van maken.

Voer ouderschapsverlof in per kind in plaats van per ouder. Zo krijgen alleenstaande ouders dezelfde hoeveelheid verlof als 2-oudergezinnen en hebben alleenstaande ouders meer tijd om voor hun kind(eren) te zorgen.

7. Verplicht vaderschapsverlof om de perceptie van zwangerschapsverlof te veranderen.

Verplicht vaderschapsverlof. Zo verandert de perceptie dat zwangerschapsverlof alleen een vrouwenaangelegenheid is. Hierdoor wordt de zorg voor een pasgeboren kind een gedeelde verantwoordelijkheid en kan de rol van de vader in de eerste levensmaanden groter worden.

8. Maak borstvoeding tijdens het werk makkelijker en beter mogelijk.

Biedt geschikte ruimtes aan en zorg voor voldoende tijd (flexibele werkuren, pauzes,...) zodat moeders comfortabel kunnen afkolven of borstvoeding kunnen geven. Dit is goed voor de gezondheid van het kind en stelt de moeders in staat om de overgang naar het werk soepeler te laten verlopen.

9. Verleng de tijd dat je bij je jonge kind(eren) kan blijven naar minimum 6 maanden.

Verleng de tijd dat een ouder bij haar of zijn jonge kind(eren) kan blijven. Er moet minimum 6 maanden verlof zijn na de geboorte en dat voor iedereen, ongeacht of men borstvoeding geeft of niet. Zo kan je een sterke band opbouwen met het kind. Ideaal zou zijn om het uit te breiden naar 9 tot 12 maanden per kind. Het zou dan vrij moeten zijn voor de ouders om dit te verdelen, maar met een minimum van 3 maanden per ouder. Dat zorgt ervoor dat het wordt opgenomen door elk van de ouders, zodat er meer gelijkheid is tussen de partners.

10. Zorg dat pleegouders ook gebruik kunnen maken van de verschillende verlofstelsels die ouders toekomen.

Geef pleegouders gelijkwaardige verlofrechten net zoals andere ouders. Zo wordt hun bijdrage erkend en ondersteund en krijgen zij toegang tot dezelfde voordelen als biologische ouders. Zo kunnen ze ook voldoende tijd besteden met hun pleegkind(eren).

11. Zorg voor betaalbare en flexibele kinderopvang voor gezinnen in een kwetsbare situatie.

Zorg voor betaalbare en flexibele kinderopvang voor gezinnen in een kwetsbare situatie. Om bijv. naar de Nederlandse les te gaan, is opvang van de kinderen nodig, maar die is te duur. Zonder goede kennis van het Nederlands, is het moeilijk om werk te vinden en zijn kansen op de arbeidsmarkt beperkt. Door Nederlands te volgen verbetert de integratie, de taalvaardigheid en de mogelijkheden tot een betere toekomst.

12. Bereid jonge kinderen voor op naar school gaan.

Kinderen moeten geholpen worden om te wennen aan de structuur van de schooldag. Zo kan de overgang naar school vlotter verlopen. bijvoorbeeld het proefproject: 'Klimop' voor kinderen van 1,5 tot 2,5 jaar bereidt 1x/week kindjes voorop het naar school gaan. Eén maal per week worden ook de ouders voorbereid op het 'naar school gaan' van de kindjes. Dat werkt goed.

13. Trek extra personeel in de kinderopvang via gecontroleerde vrijwilligers.

Om het personeelstekort in de kinderopvang op te vangen en zo voldoende kwaliteit en zorg te bieden aan de kinderen, kunnen zorgvuldig geselecteerde en getrainde vrijwilligers een waardevolle aanvulling vormen op het vaste team.

14. Voorzie een aanbod van opvang buiten de kantooruren en tijdens het weekend bv. babysit, privé-opvang zoals nanny, au pair,...

Voor ouders met onregelmatige werkuren (shiften, weekendwerk,...) is het bestaande aanbod van kinderopvang niet aangepast. Er zou flexibele, toegankelijke en betaalbare kinderopvang moeten zijn buiten de standaard kantooruren en ook tijdens het weekend.

15. Creëer mogelijkheden om de flexibiliteit van de werkgever te verhogen.

Stem de werkuren beter af op openingsuren van de kinderopvang, zowel 's morgens als 's avonds. Geef de mogelijkheid tot telewerk voor alle ouders die een job uitoefenen waarbij dit mogelijk is. Veel hangt nu af van de goodwill van de werkgever om in te spelen op de gezinsnoden.

4.2.2 Verbeter de kinderopvang in aanbod en betaalbaarheid

Voorstel

Creëer meer plaatsen in de kinderopvang. Maak kinderopvang ook flexibeler (korter, minder dagen per week, ook 's avonds en in het weekend...).

Zorg voor een goede betaalbaarheid van de kinderopvang voor gezinnen in een kwetsbare situatie.

Kinderopvang heeft een grote impact op het gezinsbudget, waardoor ouders veel meer uren moeten gaan werken en minder zelf de zorg voor hun kind kunnen opnemen.

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Er zijn te weinig plaatsen met als gevolg lange wachttijden. Kinderopvang wordt door sommige ouders als (te) duur beschouwd, waardoor niet gaan werken financieel interessanter is of lijkt dan gaan werken.. Verder zijn de openingsuren van kinderopvang vaak te weinig flexibel en niet aangepast aan uren die buiten kantooruren vallen (bv shiften in de zorg, of avond- en weekendwerk). Er is ook nood aan betaalbare opvang op die momenten.

Naast het tekort aan opvangplaatsen, maken voorrangsregels het systeem (nog) minder toegankelijk voor wie nieuw is, bv. ouders die tenminste 4/5 werken krijgen voorrang, broers en zussen krijgen voorrang,....

Deze situatie is extra precair voor alleenstaande ouders want de kost van kinderopvang kan niet gedeeld worden met een partner omdat zij slechts 1 inkomen hebben, daarnaast is er weinig flexibiliteit qua openingsuren en bij onverwachte belemmering van de ouder,...

Wie heeft hier iets te doen?

Vlaamse overheid

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Meer, flexibelere en betaalbare kinderopvang voor iedereen.

4.2.3 Verbeter de opleiding en het statuut van het personeel in de kinderopvang

Voorstel

Door het statuut te verbeteren en een laagdrempelige opleiding te voorzien voor geïnteresseerden kan extra personeel worden aangetrokken in de kinderopvang. Zo kan bijv. gekeken worden om meer dan alleen de opvanguren te betalen, meer geïnvesteerd worden in de opleiding, meer ingezet worden op flexi-jobs (mits de nodige opleiding).

Ook kan er bijv. extra worden ingezet op betaalde stages, mits begeleiding van professioneel personeel.

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Er is een tekort aan personeel in de kinderopvang en daarom ook een tekort aan opvangplaatsen voor jonge gezinnen.

Wie heeft hier iets te doen?

Vlaamse overheid

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Iedereen die over de nodige competenties beschikt en gemotiveerd is om met kinderen te werken kan zo worden gestimuleerd voor een job in de kinderopvang.

4.2.4 Ouderschapsverlof uitbreiden

Voorstel

Ken minimum 6 maanden verlof na de geboorte toe aan iedereen, ongeacht of je borstvoeding geeft of niet. Ideaal zou dit 9 tot 12 maanden per kind moeten zijn met een zekere vrijheid aan ouders om dit te verdelen tussen de partners. Toch zou er ook een minimum moeten opgenomen worden van 3 maanden per ouder. Zo wordt de zorg voor het kind door elk van de ouders opgenomen en is er meer gelijkheid tussen partners.

Maak alle stelsels voor ouderschapsverlof voor iedereen gelijk en voor iedereen toegankelijk, zowel op financieel vlak als wat de voorwaarden betreft: werknemers, zelfstandigen, werkzoekenden... en pas dit dan ook aan voor reeds geboren kinderen.

Ouderschapsverlof moet ook bekeken worden per kind en niet per ouder. Zo kunnen bijv. ook alleenstaande ouders evenveel tijd bij hun kind doorbrengen.

Opmerking: Naast de uitbreiding van ouderschapsverlof, kan het verplichten van vaderschapsverlof de perceptie van zwangerschapsverlof veranderen.

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Er is te weinig tijd om na de geboorte om bij je kind te blijven - zeker als je borstvoeding wilt geven.

Wie heeft hier iets te doen?

Federale overheid

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Ouders gaan beter kunnen inspelen op wat nodig is voor hun jonge kind(eren). Er zal meer tijd zijn voor bijv. borstvoeding. Beide partners kunnen meer tijd doorbrengen met hun kind(eren).

4.2.5 Buurt-app voor jonge gezinnen

Voorstel

Maak een kosteloze app met daarin 'buurten' (fysisch dicht bij elkaar liggen - onderling bereikbaar), waarin de deelnemers kunnen aangeven wat ze 'aan te bieden' hebben of wat ze 'zoeken' - eventueel subgroepen (ik kook graag/oppas/...) - zo specifiek mogelijk maken. Idealiter kunnen ook gemeenten inschrijven.

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Bevorderen van buurt-gerelateerde laagdrempelige connectie tussen gezinnen biedt zowel mogelijkheden voor opvang zieke kinderen, opvang in vakantie, uurtje opvang, een maaltijd de dag dat je even niet kan koken,... En geeft verbinding.

Wie heeft hier iets te doen?

De buurt, jong en oud. De gemeente.

De Gezinsbond, een overkoepelende, Vlaamse organisatie

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Meer connectie en verbinding met de buurt en hulp bij dringende en onverwachte 'nood'situaties.

4.3 Voorstellen voor een betere gezinsbalans bij gezinnen met schoolgaande kinderen

4.3.1 Korte voorstellen

1. Integreer hobby's en activiteiten na school/op school.

Biedt hobby's en activiteiten na school of op school. Dat heeft veel voordelen! Kinderen krijgen de kans om hun interesses te ontwikkelen in een vertrouwde omgeving. Doordat het op of na school is, is dit eveneens een tijdsbesparing voor ouders en kinderen. Dit verlaagt de drempel om deel te nemen.

2. Voorzie buitenschoolse opvang ook voor oudere kinderen.

Na schooltijd hebben alle kinderen een veilige plek nodig. Voor sommige kinderen is het niet altijd mogelijk of gewenst om alleen thuis te blijven totdat de ouders thuis zijn. Buitenschoolse opvang kan dan voor oudere kinderen de juiste plaats zijn om rust te vinden en bv. huiswerk te maken.

3. Zorg voor korte 'kampjes' in vakanties bijv. van 2 dagen

Er zouden korte kampjes moeten zijn. Die kunnen ouders helpen om werk en vakantie beter te overbruggen en gemakkelijker te plannen. Als die kampjes meer flexibel en toegankelijk zijn, is het voor ouders gemakkelijker om de puzzel van de vakantiedagen te leggen.

4. Oplossingen aanbieden zodat werkende ouders de vakanties kunnen overbruggen.

Ouders staan vaak voor de uitdaging om de lange zomervakanties te overbruggen met activiteiten voor hun kinderen. Oplossingen zoals vakantiecampen kunnen hen hierbij helpen maar zijn vaak duur, snel volzet en niet altijd flexibel. De zomervakantie is lang waardoor er veel vrije tijd moet ingevuld worden. De zomervakantie inkorten kan hiervoor een deel van de oplossing zijn volgens sommige ouders.

5. Breid het tijdskrediet uit zodat het ook nog telt voor oudere kinderen.

Geef ook tijdskrediet voor oudere kinderen. Zo kunnen ouders makkelijker inspelen op de behoeften van opgroeiende kinderen: de overgang van lagere school naar middelbare school, tegenslag, moeilijke momenten in het leven van het kind,... Dat geeft meer evenwicht in het gezin wanneer het nodig is.

6. Zorg voor langere opvanguren voor en na school.

Maak langere opvanguren voor en na school. Als je onregelmatige werkuren hebt, geeft dat meer flexibiliteit en neemt het een deel van de stress weg om tijdig in de opvang te geraken bv. door files.

7. Aanbod voor (gescheiden) gezinnen of één-ouder gezinnen aan vakantie-activiteiten.

Maak ook een aanbod dat ook alleenstaande ouders kansen biedt om kinderen actief te houden op vakantie terwijl ouders zelf de mogelijkheid krijgen om wat rust te vinden of zich bezig te houden met eigen activiteiten.

8. Meer opvangmogelijkheden buiten de kantooruren en tijdens het weekend bv. babysit, privé-opvang zoals nanny, au pair,...

Voor ouders met onregelmatige werkuren (shiften, weekendwerk,...) is het bestaande aanbod van kinderopvang niet aangepast. Flexibele, toegankelijke en betaalbare kinderopvang buiten de standaard kantooruren en tijdens het weekend is nodig.

9. Breid het tijdskrediet uit en maak het eenvoudiger, minder ingewikkeld, met minder rompslomp. Koppel dit aan het kind, niet aan de ouder.

Maak het tijdskrediet toegankelijker voor ouders. Dat geeft meer kans om dit flexibel in te zetten en de gezinsbalans te optimaliseren. Veel hangt nu af van de goodwill van de werkgever om in te spelen op de gezinsnoden.

10. Betaalbare warme maaltijden op school aanbieden zorgt ervoor dat gezinnen meer tijd vrij hebben om zich 's avonds met de kinderen bezig te houden.

Biedt betaalbare warme maaltijden aan op school! Zo hebben ouders 's avonds minder stress en meer tijd om met andere zaken bezig te zijn dan koken. Daarnaast krijgen alle kinderen op deze manier met zekerheid dagelijks evenwichtige voeding.

11. Flexibeler maken van de arbeidsuren.

Stem de werkuren beter af op de schooluren. Dat zorgt ervoor dat er meer tijd is voor de kinderen. Geef de mogelijkheid tot thuiswerk voor alle ouders die een job uitoefenen waarbij thuiswerk mogelijk is. Zorg voor flexibele uren 's morgens en 's avonds. Veel hangt nu af van de goodwill van de werkgever om in te spelen op de gezinsnoden.

12. Uitbreiden van kindvriendelijke infrastructuur in de eigen buurt.

Verbeter de verkeersveiligheid, zodat kinderen veilig in hun eigen buurt kunnen spelen. Speelstraten zijn al een stap in de goede richting. Doe een actieve controle van de verkeersregels. Maak mensen bewust dat er kinderen op straat spelen (tekeningen op straat, kartonnen borden met overstekende kinderen aan scholen,...). Lanceer campagnes.

4.3.2 Ouder-kind activiteiten na school

Voorstel

Creëer meer activiteiten die ouders en kinderen samen doen. Dit kan men ook op school laten aansluiten. Dat geeft de mogelijkheid om nog even te kunnen babbelen met een drankje.

Daarnaast zou dit ook in het weekend mogelijk moeten zijn.

Niet enkel aanbod van jonge kinderen voorzien, school/buurt breder openstellen voor activiteiten

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Er is te weinig contact tussen ouders en kinderen soms. Door samen te doen, kan je samen leren en meer samen zijn.

Wie heeft hier iets te doen?

Brede school – schoolraad, wijk, whatsapp, sportclubs

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Kinderen zijn er veilig en je hebt als ouder dan ook contact met andere ouders, waardoor je een netwerk uitbouwt met ouders. Door dit op laagdrempelige locaties zoals de scholen te organiseren, werk je inclusiever en drempelverlagend.

4.3.3 Betere en meer naschoolse activiteiten voorzien

Voorstel

Werk een zinvol aanbod uit van naschoolse activiteiten en integreer dit in/aan de school, ook voor kinderen vanaf 12j. en ook voor kinderen met een diagnose of zorgbehoefte. Doe dit in partnerschap met andere organisaties omdat deze vaak de expertise hebben (academies, verenigingen...).

Deze activiteiten kunnen best aansluiten bij de schooluren. Belangrijk is verder dat er begeleiding voorzien wordt indien verplaatsing naar activiteit nodig is en dat er veilige routes zijn naar deze activiteiten.

Opleiding en begeleiding van diegenen die voor de opvang instaan, is eveneens nodig, wel kunnen vrijwilligers onder begeleiding van gediplomeerde personen deze opvang doen.

Hierbij moet ook gekeken worden naar de betaalbaarheid voor alle gezinnen. Ouders willen hun kinderen laten participeren aan schooluitstappen of activiteiten met de school, maar kunnen die keuze niet zelf maken als ze in budgetbeheer of schuldbemiddeling zitten wat voor hen zwaar is omdat hun kinderen dan niet kunnen deelnemen.

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Er is naschoolse opvang, maar deze is soms niet erg zinvol en ook beperkt qua uren.

Grote scholen werken vaak samen met de academie of andere aanbieders, maar in kleinere scholen is dit vaak niet. Ook voor grotere kinderen is er een gebrek aan naschoolse opvang.

Participatie aan activiteiten op school - in schuldbemiddeling wordt niet altijd budget vrijgegeven om kinderen te laten participeren aan schoolreis of uitstap of naschoolse activiteiten.

Wie heeft hier iets te doen?

- Vlaamse overheid – onderwijs
- Lokale overheden

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Als een basisaanbod van naschoolse activiteiten georganiseerd wordt op school of gelinkt aan de school, waar kinderen vrijwillig op kunnen intekenen, creëert dit gelijke kansen voor elk kind.

4.3.4 Eerlijke en transparante inschrijvingen voor scholen**Voorstel**

Maak een Vlaams inschrijvingssysteem voor scholen, dat rekening houdt met veilige bereikbaarheid en vlotte toegankelijkheid en met aandacht voor gezinnen in een kwetsbare situatie. Maak een algoritme met een “menselijke factor”, waar bijv. ook rekening gehouden wordt met ‘nabijheid’ en met de factor ‘kind met een zorgnood’.

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Bij de inschrijvingssystemen voor scholen is niet altijd duidelijk welke objectieve criteria gelden.

Wie heeft hier iets te doen?

Vlaamse overheid – onderwijs

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Inschrijvingen gaan eerlijker en transparanter zijn met meer gelijke kansen.

4.3.5 Maak schoolomgeving en -context toegankelijker voor gezinnen in een kwetsbare situatie**Voorstel**

Werk aan methoden om aandacht te hebben voor deze gezinnen (bijv. huiswerkklas, ‘digitaal mee met je kadee’ – een project in Oostende om ouders te informeren over de schoolmedia en hoe ermee te werken, aanpassen van taalgebruik en snelheid van praten (gemakkelijkere woorden, trager spreken,...), tolken,...).

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Culturele verschillen (het niet kennen van de gewoontes, bv. ook bij uitstappen, eten,...) maken dat gezinnen in een kwetsbare situatie het vaak moeilijker hebben met school. Moeilijkheden die voor het kind kunnen leiden tot schoolachterstand.

Ook digitale drempels kunnen een rol spelen (bv. Moeilijk om Smartschool te volgen).

Kinderen begeleiden bij huiswerk is moeilijk - de inhoud is anders, de studiemethode is anders dan de ouders gewend zijn. Verder is ook de communicatie tussen leerkrachten en andere ouders soms moeilijk omwille van beperkte kennis van Nederlands. Zeker in gesprekken die emotioneel zijn (als het gaat over de kinderen), is praten nog moeilijker. Begrijpen lukt soms, maar zelf uitdrukken is moeilijker en emoties delen is nog moeilijker. De mama's zijn soms zelf niet of bijna niet naar school geweest en kunnen de kinderen dus niet helpen met het huiswerk of voorbereiding van toetsen/examens.

Wie heeft hier iets te doen?

Vlaamse overheid

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Kinderen zullen meer kansen krijgen en zich gemakkelijker kunnen integreren.

4.4 Voorstellen voor ondersteuning van gezinnen met een extra zorgbehoefte

4.4.1 Korte voorstellen

- 1. Behoud de financiële ondersteuning van ouder(s) zodat deze contact met hun kind dat in een instelling of bij een pleeggezin verblijft, kunnen behouden.**
Geef ouders van kinderen die geplaatst zijn de middelen om hun kinderen te gaan bezoeken. Door het contact tussen ouder en kind te waarborgen, blijft de betrokkenheid en de emotionele band met het kind, die cruciaal zijn voor de relatie tussen ouder en kind, behouden. Maak eventueel een speciale kaart waardoor je openbaar vervoer gratis kan gebruiken. Maak ook pro deo advocaten meer toegankelijk.
- 2. Zorg voor betaalbaarheid van de zorg.**
Het is vaak moeilijk om een kinesist of logopedist te betalen. Een sociaal tarief zou hier helpen. Hulpverlening vinden lukt wel (maar niet altijd – zie verder wachtlijsten), maar het betalen niet. Wie er het meest behoefte aan heeft, heeft vaak te weinig financiële middelen.
- 3. Toegankelijkheid en aanbod van psychologische zorg voor kinderen verhogen.**
Om de mentale ontwikkeling en het welzijn van kinderen en jongeren te vrijwaren en tijdig signalen op te vangen bij emotionele of gedragsproblemen, is een voldoende groot, toegankelijk en betaalbaar aanbod van psychologische zorg voor kinderen noodzakelijk.
- 4. Maak een verplichte stage van alle nieuwe politici bij een gezin met zorgnoden.**
Verplicht nieuwe politici om stage te doen bij een gezin met een zorgnood. Om een menselijker beleid te voeren, moeten politici een beter beeld krijgen van de dagelijkse uitdagingen en behoeften van gezinnen met zorgnoden zodat ze bij het nemen van beleidsbeslissingen daar beter op kunnen inspelen.
- 5. Organiseer meer lotgenotencontact.**
Door ervaringen te delen en steun te vinden bij elkaar, kunnen ouders waardevolle tips uitwisselen en kunnen ouders emotionele steun vinden bij elkaar wat kan leiden tot meer verbondenheid.
- 6. Breid het zorgverlof uit zodat ouders meer tijd hebben.**
Geef ouders meer zorgverlof. Een ruimer zorgverlof bevordert de balans tussen werk en privéleven en geeft ouders de kans om tijd vrij te maken voor de zorg van de kinderen wanneer dit nodig is en dit zonder financiële stress.
- 7. Pas het stelsel van zorgverlof aan zodat je het in uren kan opnemen.**
Zorg ervoor dat zorgverlof ook in uren kan opgenomen worden. Dit draagt bij tot meer flexibiliteit om werk en zorg te combineren en geeft de mogelijkheid om op korte termijn in te spelen op de behoeften van de kinderen zonder dat we hele verlofdagen moeten opnemen.
- 8. Organiseer het onderwijstraject van een kind met zorgbehoefte in functie van de ontwikkeling van het kind.**
Organiseer het onderwijstraject van een kind met zorgbehoefte in functie van de ontwikkeling van het kind. Vermijd dat het onderwijs dat het kind volgt, laattijdig wordt aangepast. Voer tijdig aanpassingen door op basis van de behoeften van het kind zelf. Dit zal de ontwikkeling van het kind met een zorgbehoefte ten goede komen.
- 9. Voorzie de mogelijkheid van combinaties van onderwijstypes in het bijzonder onderwijs.**
Voorzie voor kinderen met verschillende zorgnoden de mogelijkheid om onderwijstypes in het bijzonder onderwijs te combineren zodat er meer flexibiliteit kan zijn in de ondersteuning van verschillende types zorgnoden. Als een kind zeer verschillende zorgnoden heeft, is schakelen tussen de verschillende types in het bijzonder onderwijs moeilijk of te traag.

10. Geef meer hulp aan ouders die op zoek gaan naar een gepaste school voor kinderen met zorgbehoefte.

Het is als ouder vaak moeilijk om de juiste informatie te vinden en te navigeren door al die complexe regels en mogelijkheden. Door ouders te voorzien van persoonlijke begeleiding, advies en ondersteuning, kunnen ouders beter geïnformeerde beslissingen nemen bij de keuze van de gepaste school. Dit vergemakkelijkt de zoektocht naar een school die aansluit bij de specifieke behoeften van een kind.

11. Verander de voorrangsregels voor kind met diagnose.

Pas de voorrangsregels aan voor kinderen met een diagnose. Dit is essentieel om te garanderen dat ze altijd toegang hebben tot onderwijs dat aansluit bij hun zorgbehoeften. Door hen prioriteit te geven, kan voorkomen worden dat ze buiten het reguliere systeem vallen of te lang moeten wachten op een geschikte plaats.

12. Zorg ervoor dat er veel meer logopedisten beschikbaar zijn.

Verkort de wachttijden door het aanbod aan logopedisten te vergroten (meer dus) zodat het zorgtraject van een kind sneller kan worden gestart en het kind dus sneller kan worden geholpen.

13. Geef ondersteuning aan kinderen met “voorsprong” (hoogbegaafdheid).

Geef ondersteuning aan kinderen met “voorsprong” (hoogbegaafdheid). Zonder begeleiding kunnen deze zich snel vervelen en onderpresteren waardoor hun talent onbenut blijft. Meer passende ondersteuning en een verrijkende leeromgeving helpt om hen te motiveren en de betrokkenheid bij hun onderwijs te vergroten.

14. Neem omgaan met zorg mee op in het gewone onderwijs (leerproces /plan).

Laat “omgaan met zorg” deel uitmaken van het gewone onderwijs. Dat kan ertoe bijdragen dat iedereen erover leert en beter geïnformeerd is. Kinderen kunnen dan iets leren over zichzelf, ouders over hun kinderen....

15. Proces voor zorgtoeslag aanpassen.

Het proces voor zorgtoeslag is veel te complex en de doorlooptijd is heel krap. Pas de termijn aan, zodat iedereen de rechten krijgt die men verdient en dat de zorgtoeslag voor iedereen toegankelijk wordt.

16. Positievare aanpak van probleemsituaties door het zorgsysteem.

Het zorgsysteem moet meer geloven in mogelijkheden van groei en talenten herkennen. De focus mag meer gelegd worden op wat goed gaat, zodat er actief op ingezet kan worden en ouders beter begeleid worden in hun ouderschap. Nu is er altijd een focus op het negatieve.

17. Bij probleemsituaties moet het zorgsysteem beide ouders aanspreken met tot doel gelijkwaardigheid en gedeeld ouderschap.

Spreek beide ouders aan bij problemen of vragen. Nu wordt nog te vaak enkel de mama aangesproken. Het is belangrijk om beide ouders te benaderen en zo een evenwicht te behouden in de communicatie over het kind.

18. Ondersteun laagdrempelige organisaties en plekken.

Creëer en ondersteun laagdrempelige organisaties en plaatsen waar gezinnen terecht kunnen voor allerlei zaken die te maken hebben met het gezin. Van vragen over opvoeding tot wonen, van energie tot school. Maak ‘brugfiguren’, ‘ankerfiguren’. Vertrouwenspersonen om gezinnen in een kwetsbare situatie te ondersteunen. Dit zorgt eveneens voor sociaal contact en betrokkenheid.

4.4.2 Zorgcirkels op school

Voorstel

Verbind zorgverstrekkers zoals logopedisten, kinesisten, psychologen,... meer aan de schoolomgevingen of aan de scholen zelf op één of andere manier: qua locatie (dat is de plek waar jonge gezinnen nu eenmaal vaak komen), qua kennis (kennis verhogen bij de school zelf), het brengt de zorg dichterbij kinderen, ouders en de school.

Op die wijze is er meer zorgondersteuning gekoppeld aan de school. Het gaat dan niet zozeer over meer gespecialiseerde zorgleerkrachten, maar over zorgondersteuners, -verstrekkers met de nodige specialisatie.

Deze zorgverstrekkers zouden moeten gekoppeld worden aan de schoollocaties, zodat je er na school makkelijker/sneller/toegankelijker naartoe kan gaan.

Voor de kinderen is het enerzijds belangrijk dat ze wel duidelijk het verschil zien tussen school en (extra) zorg (niet dat het nog eens school is voor het kind), maar anderzijds is het nu soms niet voldoende toegankelijk.

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Zorg en zorgverleners zijn vaak moeilijk bereikbaar (omwille van de geografische verspreiding in de stad of gemeente) en niet laagdrempelig genoeg voor sommigen (afwezigheid van “stap maar eens binnen” context).

Wie heeft hier iets te doen?

- De Vlaamse overheid
- Scholen
- Lokale besturen
- Lokale zorgverzoeken
- Eerstelijnszones

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Zorg wordt vlotter toegankelijk voor iedereen bv. ook voor werkende ouders met niet-flexibele werkuren, gezinnen met een beperkt netwerk of ouders die een drempel ervaren bij de zoektocht naar zorgverlening.

4.4.3 Zorg voor kennisverhoging bij leerkrachten i.f.v. kinderen met bijzondere zorg

Voorstel

Zorg voor een kennisverhoging bij leerkrachten i.f.v. kinderen met zorg, leerkrachten zijn soms te onwetend over bepaalde problematieken. Vooral observeren en signaleren is essentieel in het proces. Kennisverhoging bij leerkrachten kan zorgen voor een betere en vroegere detectie.

Toch is hier ook voorzichtigheid geboden. Het is in essentie niet de taak van de leerkracht om een zorgbehoefte (perfect) te detecteren. Leerkrachten zijn geen zorgverleners. Leerkrachten kunnen door kennisverhoging misschien beter of makkelijker signaleren, maar dan moet er een doorverwijzing zijn naar bijv. zorgteams op/buiten de school om dit verder op te volgen.

Verder moeten we er ook zorg voor dragen dat we niet obsessief op zoek gaan naar labels.

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Kind en Gezin bestaat bij peuters voor de opvolging van kinderen, maar bij kinderen die naar school gaan is dit afwezig. Daardoor worden sommige zorgnoden pas veel te laat opgemerkt, ook in of door het onderwijs. Ouders missen soms de nodige kennis om zorgnoden bij het eigen kind op te merken. Kinderen brengen veel tijd door in de schoolomgeving. Daar zijn dus meer mogelijkheden voor observatie en detectie.

Wie heeft hier iets te doen?

- Vlaamse overheid – onderwijs
- Ouders zijn betrokken en volgen ook zelf de ontwikkeling van hun kinderen op

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Daardoor kan er een betere terugkoppeling aan de ouder zijn i.v.m. het kind en de ontwikkeling. Betere kennis leidt ook tot beter begrijpen en reageren. Leerkrachten gaan daardoor sneller signaleren.

4.4.4 Meegroeïend multidisciplinair zorgteam voor gezinnen met kinderen met een sterke zorgnood

Voorstel

Vanaf de geboorte of later bij een vermoeden van ernstige zorg zou er een multidisciplinair team moeten samengesteld worden zodat zowel het kind als de ouder(s) een globale oplossing en opvolging krijgen. Dat zorgteam moet blijven bestaan zolang het nodig is en “meegroeien” met het kind. Noden, zorgen en zorgnoden veranderen immers mee met de leeftijd van het kind. Zo kan ook de werking en de samenstelling van zo’n multidisciplinair team meegroeien.

Er is immers nood aan medische zorgen, veel informatienoden, financiële vragen en zorgen, nood aan een automatische toekenning van rechten of ondersteuning in de toekenning daarvan. Nu moet je als ouder(s) vaak zelf achter alles aan, vaak ook omdat je het eenvoudigweg niet weet of (te) laat te weten komt. Een

multidisciplinair zorgteam kan ouders en kinderen daarin ondersteunen op een meer vaste manier door regelmatige opvolging en advies te geven aan het kind en de ouder(s).

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Als je een kind hebt (bent) dat heel speciale zorgen nodig heeft, sta je als ouders (en ook als kind) op een eiland alleen. De zorg overstijgt je capaciteit als ouder en dit heeft een impact op heel veel domeinen. Vaak reeds vanaf de geboorte, maar ook tijdens het verdere leven van het kind is er een constante nood aan zorgen voor het kind, maar ook aan informatie en ondersteuning voor de ouder(s). Bij kinderen met een sterke nood aan (zorg)ondersteuning stoppen die noden nooit en ze veranderen sterk door de tijd. Hierbij moet aandacht gaan naar beide ouders. Ook na ontslag uit het ziekenhuis, is er behoefte aan opvolging.

Wie heeft hier iets te doen?

Hier zijn veel actoren bij betrokken. Mutualiteiten en de huisarts (bijv. voor coördinatie), ziekenhuis, artsen, kind & gezin, school en CLB en nog meer moeten zorgen voor een doorlopende ondersteuning van de ouder(s) en het kind door het zorgteam.

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Er zal meer informatie voor ouders zijn, meer ondersteuning. Dat geeft bij ouders ook een gerust(er) gevoel, ook naar de toekomst toe (wat zal er gebeuren als ik er niet meer ben...?). Gedeelde zorg is immers lichter om te dragen.

4.4.5 Verhoog de ondersteuning van gezinnen bij extra zorgnoden

Voorstel

Als je kind erkend wordt voor extra zorgnood, dan hebben ouders recht op een extra pakket zorgverlof. Er is geen beperking in leeftijd, het zorgkrediet kan wel aangepast worden aan de concrete nood van het kind. Er zou een compensatie moeten zijn voor ouders als er geen gevolg kan worden gegeven aan dat recht.

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Ouders geven aan dat ze te weinig financiële middelen hebben in een zorgsituatie voor gezinnen. Dat belemmert volgens deze ouders enerzijds om goed te zorgen voor het kind, maar anderzijds het belemmert het ook de ouder(s) om zich verder te ontplooien.

Wie heeft hier iets te doen?

Overheid

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Ouders worden gesteund in de zorg voor het kind.

4.4.6 Mogelijkheden voor ouders om hun (geplaatste) kind te bezoeken verbeteren

Voorstel

Er moet meer gewerkt worden aan “Samen plannen”. Het is belangrijk dat er rekening wordt gehouden met agenda van de ouders en niet enkel met die van de professionals die dan beslissen over de momenten waarop bezoek of afspraken kunnen. Men moet samen rond de tafel en vanuit gelijkwaardigheid beslissen.

Kinderen moeten meer bij elkaar kunnen blijven. Bij plaatsing mogen broers en zussen niet uit elkaar worden gehaald

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Vandaag wordt planning van bezoekmomenten volledig bepaald door professionals.

Om je kind te kunnen bezoeken is er ook geld nodig voor verplaatsing met openbaar vervoer, bij schuldbemiddeling wordt niet altijd budget hiervoor vrijgegeven, daarom vraag naar een menselijker beleid inzake budgetbeheer zodat ouders wel de mogelijkheid krijgen om hun kind te bezoeken.

Ook is de locatie waar de kinderen geplaatst zijn, niet altijd goed bereikbaar. Voorzieningen liggen vaak buiten stadscentra en zijn moeilijk bereikbaar met het openbaar vervoer.

Er moet steeds een veilige en geschikte setting zijn om het bezoek te laten doorgaan. De bezoekerimte is vaak een kille ruimte, zonder spelaanbod voor kinderen. De aanwezigheid van een controlerende

hulpverlener heeft grote impact op gevoel van veiligheid voor ouders en kinderen. In zo'n setting kan geen ontspannen en positieve ouder-kindrelatie opgebouwd worden.

Er is nu een te eenzijdige focus op het negatieve, de talenten (van ouders) worden niet (genoeg) gezien. Negatieve verslagen blijven in een dossier zitten en blijven impact hebben. Er is nood aan meer positiviteit. Tot slot is ook de voorwaarde om 5 personen uit het eigen netwerk op te geven om bezoeken te laten doorgaan, voor mensen in armoede een zeer lastige voorwaarde, met grote gevolgen. Er zou een erkenning moeten zijn van ondersteunende organisaties om die rol van ondersteunend netwerk op te mogen nemen.

Wie heeft hier iets te doen?

Consulenten (jeugdhulp) kunnen ondersteunend werken.

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Het belang van georganiseerde momenten voor ontmoeting ouder-kind, los van hulpverlening, zijn ontzettend belangrijk. Het is belangrijk dat ouders en kinderen elkaar in een ontspannen context kunnen ontmoeten zodat er een gedeeld verhaal wordt opgebouwd tussen ouders en kinderen.

4.5 Voorstellen voor ondersteuning van gezinnen bij de opvoeding

4.5.1 Korte voorstellen

- 1. Zorg dat kinderen op school minder hun schermen (bv. smartphone) gebruiken.**
Verminder de schermtijd bij kinderen. Dat zorgt voor meer concentratie en een betere focus bij kinderen. Minder schermtijd stimuleert ook de creativiteit in de klas en zorgt voor meer sociale interactie tussen kinderen.
- 2. Maak een label 'Hier is men kindvriendelijk'.**
Maak een kwaliteitslabel voor kindvriendelijke plaatsen, ook voor administraties. Zodat kunnen kinderen en ouders deze plaatsen herkennen en kindvriendelijke plaatsen erkend worden voor hun inspanningen.
- 3. Geef kinderen een betere 'sociale media'-opvoeding.**
Leer kinderen over mediawijsheid voor allerlei problemen bv. racisme, drugs, vechten, pesten,... Bewustwording helpt kinderen en jongeren om sterker te worden, minder beïnvloedbaar. Zo ontwikkelen ze weerbaarheid tegen groepsdruk.
- 4. Pesten aanpakken**
Pesten aanpakken vereist een proactieve en gezamenlijke aanpak van scholen, ouders en kinderen. Dat kan door bewustwording te creëren o.a. via gesprekken. Zo kan een veilige omgeving gecreëerd worden waarin respect centraal staat. Het is belangrijk dat scholen duidelijke anti-pestprogramma's implementeren en slachtoffers actief ondersteunen.
- 5. Ondersteunen en sensibiliseren van inclusie (gender, geaardheid, afkomst, beperking,...)**
Om een rechtvaardige en respectvolle samenleving te creëren, is ondersteuning en sensibilisering van inclusie in verband met onder andere gender, geaardheid, afkomst, beperking,... belangrijk zodat iedereen zich gewaardeerd en gerespecteerd voelt.
- 6. Toegankelijkheid en aanbod van psychologische zorg voor kinderen verhogen**
Zorg voor een voldoende groot, toegankelijk en betaalbaar aanbod aan psychologische zorg voor kinderen! Dat is goed voor de mentale ontwikkeling en het welzijn van kinderen en jongeren en zo kunnen tijdig signalen worden opgevangen bij emotionele of gedragsproblemen.
- 7. Organiseer postnatale therapie.**
Zorg voor meer postnatale therapie in groep zodat gelijkgestemden en lotgenoten elkaar kunnen vinden en beseffen dat ze niet alleen zijn. Daarnaast kunnen ouders via deze contacten hun netwerk uitbreiden.
- 8. Pijn & emoties van ouders in een probleemsituatie erkennen en opvolgen.**
Bied psychologische steun aan ouders in moeilijke omstandigheden, zoals ziekte of gedragsproblemen van hun kinderen. Door actief naar hun gevoelens te luisteren en hen passende hulp aan te bieden, kan worden voorkomen dat zij geïsoleerd raken of overweldigd worden. Gepaste zorg voorzien draagt zo bij aan een gezonde gezinsdynamiek en een stabiel thuisfront.
- 9. Creëer ontmoetingen en praatgroepen voor ouders.**
Zorg voor ontmoetingen en praatgroepen om ouders meer ondersteuning en contact met gelijkgestemden te geven. Zo kunnen ook anderstaligen de taal oefenen én contacten opbouwen met andere ouders. Het is belangrijk dat er laagdrempelige activiteiten zijn waar ouders & kinderen samen kunnen zijn. Dit geeft een meerwaarde op verschillende vlakken: taal leren, netwerk opbouwen, ervaringen uitwisselen, informatie delen....

4.5.2 De gezinsdeeleconomie: lokale deel- en ontmoetingsplaatsen voor ouders en kinderen om te leren en te delen

Voorstel

Maak lokale ontmoetingsplaatsen waar ouders en kinderen komen om te leren en te delen. Zo creëer je een 'deeleconomie' rondom de school voor uitwisseling, leren, delen, hobby's, kennis, netwerk, talent...

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Ouders lopen aan tegen een gebrek aan kennis en netwerk en vaak ook middelen in de opvoeding van hun kind.

Wie heeft hier iets te doen?

Ouders zelf

Ondersteuning door lokale besturen

Gezinsbond kan hierin een rol spelen door bv. maandelijks ontmoetingsmomenten te organiseren bv.

Praatcafé, activiteiten, soms met maar ook zonder kind(eren). Ook Facebookgroepen creëren.

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

- Netwerk versterkt iedereen
- Toegankelijk voor iedereen
- Meer sociaal contact
- Spullen kunnen worden gedeeld
- Inclusief
- Verbinding samen met de buurt
- Mensen, groepen dichterbij elkaar brengen
- Uitwisseling van tips voor alleenstaanden bv. Tomeeto (reizen voor alleenstaanden)
- Maak ontmoetingsmomenten voor alleenstaande ouders.
- Nood aan contact met ouder(s) in eenzelfde situatie

4.5.3 Ouderstatuut met rechten en plichten van ouders

Voorstel

Maak een **ouderstatuut** met algemene gelijkwaardige rechten en plichten en voordelen voor elke ouder, dit zorgt ook voor erkenning van het ouderschap.

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Bij gescheiden ouders komt het voor dat informatie van de school bijv. maar aan één ouder wordt gegeven, de andere ouder heeft er niet automatisch recht op, of wordt soms ook gewoon vergeten.

Ouders die thuisblijven om te zorgen voor hun kinderen, hebben soms het gevoel ondergewaardeerd te zijn.

Wie heeft hier iets te doen?

Overheid

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

- Er zijn dan gelijke rechten voor alle ouders
- Vergoeding voor oudertaken
- Domicilie/ten laste/verzekering
- Rechtszekerheid -> communicatie
- Cfr. 65+-statuut, studentenstatuut
- Geef ouders een oudercheque om in te zetten. Zorgcheques voor de thuiswerkende/-zorgende ouder
- Een statuut en waardering voor onbetaalde zorg
- Moeder/vader zijn = statuut
- Communicatie van scholen naar gescheiden ouders: altijd naar beide ouders. Iedereen heeft dan recht op informatie.

4.5.4 Centraal zorgplatform voor ouders en zorgverleners

Voorstel

Centraliseer gegevens over je kinderen digitaal zodat dit beter toegankelijk wordt bij aanvragen op één platform en voorzie onderlinge communicatie bv. tussen gezinnen, ziekenfonds, huisarts, CLB,... Dat platform is toegankelijk voor ouder(s) en voor zorgverleners. Geef mensen waar ze recht op hebben vanuit een centraal punt.

Zo'n centralisatie zorgt voor administratieve vereenvoudiging waardoor mensen bepaalde mogelijkheden niet mislopen. Op basis van gegevens in je dossier kan je dan makkelijker zaken aanvragen, kan eenvoudiger worden duidelijk gemaakt waar je nog extra recht op hebt of sommige rechten ook automatisch verwerven. Daarnaast kunnen bijv. diagnoses ook in klare taal worden uitgelegd aan andere zorgverleners in het systeem, waardoor deze het beter en sneller begrijpen.

Het platform moet leeftijd overschrijdend zijn (levenslang platform) zodat het niet automatisch op 18j wordt afgesloten.

Belangrijk is dat een deel van de regie bij de ouders blijft, zodat ze in sommige situaties kunnen kiezen wie wel en wie geen toegang heeft (bijv. school, specialisten, ondersteuners, familie...).

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Vandaag is alle informatie voor en over je kind verspreid (administratie, financiën, info over diagnoses...). Dat maakt dat ouders die een kind met zorgnoden hebben, vaak dezelfde informatie terug moeten invullen, opnieuw moeten antwoorden op dezelfde vragen (maar dan bij een andere persoon of instantie) met informatie die ook gedeeld zou kunnen worden of door ouders makkelijker (veilig) deelbaar zou kunnen zijn.

Gezinnen moeten bijv. in geval van zorgnoden op elke website, bij elke aanvraag alles opnieuw ingeven. Soms vergeet men dan iets wat ten nadele van het gezin of het kind kan zijn. Verder moeten gezinnen vaak regelmatig aanvragen vernieuwen, terwijl hun situatie niet verandert.

Dit zorgt er bij gezinnen ook voor dat men elke keer geconfronteerd wordt met de situatie terwijl je als zorgouder al veel aan je hoofd hebt.

Wie heeft hier iets te doen?

Vlaamse en federale overheid

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Centraliseren van ondersteuning in zorgverlening is belangrijk. Vandaag zijn alle gegevens verspreid. Er is te weinig connectie tussen bijv. de mutualiteit, het groeipakket, de zorgverleners, de school... Zo'n systeem zou dit vlotter kunnen laten lopen waardoor iedereen kan winnen.

Dit zorgt voor ondersteuning en ontzorging van ouders. Ouders behouden zelf de controle en kunnen toegang geven en delen als ze dat wensen.

4.5.5 Wiki-social: één centraal platform voor informatie en diensten voor gezinnen

Voorstel

Centraliseer hulp en ondersteuning op één centraal platform waarop je als ouder terecht kan voor informatie en dienstverlening, praktische zaken en premies. Maak een 'wiki-social', een soort van Wikipedia/sociale kaart van organisaties/hulpkaart met alle nuttige sociale informatie, een online platform met nuttige informatie per thema. Zorg voor een herkenbaar logo zodat de betrouwbaarheid kan worden bewezen. Zorg voor goede zoekfuncties en koppel het aan input van je gemeente. Organiseer dit per leeftijd om te informeren rond opvoeding in verschillende leeftijdsfasen van kind. Maak dit dummy-proof, laagdrempelig en toegankelijk voor iedereen. Als informatie in eenvoudige taal wordt aangeboden, kan het met de hulp van netwerk of technologie vertaald worden.

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Er wordt vandaag te veel naast elkaar gewerkt zonder dat instanties informatie van elkaar kennen. Eén platform dat een overzicht geeft en centraliseert zodat alle informatie over je kind gemakkelijk vindbaar en toegankelijk is.

Vandaag is er immers veel versnippering van nuttige sociale informatie i.v.m. hulp: op financieel, psychisch, praktisch, sociaal en maatschappelijk vlak. Weten waar de informatie beschikbaar is, is erg moeilijk voor gezinnen.

Ook is er vaak een probleem voor anderstaligen omdat de informatie te moeilijk en technisch is.

Wie heeft hier iets te doen?

Organisaties, zorgprofessionals, scholen, CLB, kind & gezin, Gezinsbond,...

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Informatie en de daaraan gekoppelde diensten worden makkelijker en voor iedereen toegankelijk. Zo kan een betere bekendmaking van bestaande financiële ondersteuningsmaatregelen (vb terugbetaling opvangkosten via jeugdzorg) gezinnen echt helpen.

4.5.6 Lokale oudergroepen voor en door ouders (lotgenotencontact en oudereducatie)

Voorstel

Creëer lokale papa-groepen en mama-groepen die, soms onder begeleiding, samen komen rond verschillende thema's. Deze thema's kunnen vooraf georganiseerd worden maar kunnen ook door de deelnemers zelf worden voorgesteld. Hierdoor vinden ouders ruimte voor ontmoeting en inclusie, over zorgen heen want zij worden gestimuleerd om hun ervaringen te delen.

Deze groepen vinden best plaats onder begeleiding bijv. van een psychotherapeut waarbij alle leeftijdsfasen van de opvoeding aan bod kunnen komen. Zo bouw je een veilige omgeving waarin ervaringen, gevoelens en vragen kunnen gedeeld worden.

Dit zouden ook oudergroepen kunnen zijn die georganiseerd worden op school om het contact met lotgenoten te stimuleren en met begeleiding van CLB, psycholoog... Ouders treffen elkaar dan aan de school (buddy's, samen aan de schoolpoort...).

In scholen in het bijzonder onderwijs kan je een 'groep' maken om over allerlei onderwerpen te praten zodat ouders elkaar ontmoeten en elkaar kunnen ondersteunen. Deze groepen worden uitgerold in heel Vlaanderen.

Er mag geen (financiële) drempel zijn om deel te nemen.

Waar lopen gezinnen tegenaan?

It takes a village to raise a child. Gezinnen hebben vaak te weinig kennis en niet het juiste netwerk om bij de opvoeding van hun kinderen tot goede oplossingen te komen.

Ouders komen na de begeleiding door Kind en Gezin plots op school terecht en gaan dan pas meer van hun kind ontdekken. Er is geen begeleiding meer voor ouders na de periode met Kind en Gezin, terwijl de nood dan vaak hoog is. Ouders hebben vaak te weinig kennis en alle kennis en informatie die er is, is te versnipperd. Een netwerk opbouwen en onderhouden is vaak moeilijk. Er is nood aan het delen van opvoedingsproblemen en ervaringen.

Wie heeft hier iets te doen?

Voor alle ouders met kinderen van alle leeftijdsgroepen en hulpverleners

De Gezinsbond, de gemeente, het huis van het kind, vroedvrouwenpraktijken... iedereen is betrokken.

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Lotgenotencontact is een meerwaarde. Als iedereen beter weet waar het over gaat, zou je je minder alleen voelen, inclusie zou beter verlopen. Meer informatiedoorstroming tussen ouders onderling en daardoor meer kennis en ondersteuning. Deze lokale initiatieven kunnen zorgen voor extra connectie en sociale contacten. Contact met bijv. een psycholoog op of via de school kan veel problemen voorkomen.

4.5.7 Maak hulpverlening en (psychische) zorg meer betaalbaar en toegankelijk

Voorstel

Maak zorg betaalbaar. Werk niet met het systeem van voorschieten en dan terugbetalen bij zorg voor kinderen.

Ook het kindergeld moet voor elk kind gelijk zijn: sommige kinderen krijgen minder en verliezen zo geld dat ook voor zo'n zorgnood van pas zou komen.

Zorg voor beter opgeleide hulpverleners, die ook kennis en expertise hebben over (generatie)armoede, over de context van mensen in armoede.

Kinderen zouden extra ondersteuning en hulp aangeboden moeten krijgen bij scheiding van de ouders zodat zij weten waar ze terecht kunnen met hun vragen.

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Hulpverlening en zorg is moeilijk betaalbaar en moeilijk toegankelijk.

Wie heeft hier iets te doen?

Vooraf de overheid. Organisaties zoals de Gezinsbond, Huizen van het kind kunnen hier facilitator voor zijn. Zo kunnen ze subsidies geven aan organisaties om te helpen.

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Snellere en laagdrempelige toegang tot (psychologische) hulp kan escalatie van problemen voorkomen.

4.5.8 Voorzie betaalbare, kwaliteitsvolle (sociale) woningen op maat van het gezin zodat elk kind een thuis heeft waar het kwaliteitsvol kan wonen

Voorstel

Maak voor elk kind een thuis waar het kwaliteitsvol kan wonen

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Het beleid rond sociaal wonen heeft vaak zeer negatieve consequenties. Zo zorgen bijv. de voorwaarden voor een sociale woning voor wantoestanden in gezinnen met bijv. kinderen die geplaatst zijn en ontstaan vicieuze cirkels. Je krijgt in de sociale woning kamers volgens de gezinsgrootte. Tegelijkertijd is voldoende kamers hebben een voorwaarde om geplaatste kinderen weer thuis te krijgen. Door het sociaal woonbeleid kan echter moeilijk aan die voorwaarde voldaan worden. Ouders waarvan kinderen geplaatst zijn, wonen met minder personen en krijgen dus een kleinere woning. Maar dan is er bij controle niet aan de voorwaarden voldaan om de kinderen terug thuis te laten komen, want daarvoor moeten ouders kunnen aantonen dat hun woning groot genoeg is.

Zeker voor grote gezinnen is er veel te weinig aanbod op de sociale woonmarkt. Verder is ook de kwaliteit van wonen vaak te slecht. Vocht, schimmel, ongedierte in huis etc. kunnen ernstige gevolgen hebben voor de gezondheid. Kinderen ontwikkelen soms chronische aandoeningen (bv astma) door slechte kwaliteit van de woning. Dat heeft op zijn beurt weer een negatieve invloed op andere aspecten van gezinnen (financiële kosten, schoolachterstand...). Deze impact blijft soms levenslang doorwerken (via blijvende gezondheidsproblemen, werk, school...) en werkt door op volgende generatie(s). Zo creëer je een vicieuze cirkel. Kinderen krijgen dan niet de kansen die ze verdienen.

Er is ook nood aan meer plaatsen waar kinderen kunnen spelen. In sociale woningen is het huis vaak erg klein en dus moet veel buitenshuis waardoor er behoefte is aan kwaliteitsvolle speelterreinen in de buurt.

Wie heeft hier iets te doen?

Gewesten, Sociale woonbouw en jeugdhulp.

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Een goede woning voor elk kind om zich beter te kunnen ontwikkelen. Slechte woonomstandigheden hebben immers een negatieve impact op gezondheid & welbevinden maar ook op de schoolresultaten. Zo riskeer je dat deze kinderen al vroeg een achterstand opbouwen en creëer je potentieel meer problemen op school (pesten), op de arbeidsmarkt (minder kansen)....

4.5.9 Maak uitleenplaatsen voor speelgoed en materiaal

Voorstel

Maak in iedere gemeente of in iedere wijk uitleenplaatsen voor materialen/speelgoed (kleding, boeken, speelgoed, fietsen, rolschaatsen, ...) voor kinderen. Zo kan je spullen aanvragen en ophalen, maar ook terug delen.

Waar lopen gezinnen tegenaan?

Gezinnen, zeker gezinnen in een kwetsbare situatie, kunnen niet alles hebben, alles voorzien of hebben het soms maar voor een kortere periode nodig.

Wie heeft hier iets te doen?

Lokale besturen.

Wat gaat er anders zijn dan ervoor? Welke noden gaan vervuld zijn?

Toegang tot materiaal en speelgoed voor elk kind vlotter bereikbaar voor ouders.

Goed voor mens en klimaat.



5 Fase 4: Het Groot Gezinskabinet - Gezinnen formuleren impactgerichte voorstellen

5.1 Aanpak Het Groot Gezinskabinet

‘We zijn heel blij dat jullie hier vandaag zijn!’ Zo worden een 70-tal ouders verwelkomd op het slotevenement van het Gezinskabinet dat op zaterdag 28 september 2024 plaatsvond in Hal 5 in Leuven. De belofte dat ze voor één dag minister van Gezin mogen zijn, aanvaarden ze – zelfs op een zaterdag – bijzonder enthousiast. Waarna ze in alle respect met elkaar in gesprek gaan en samen knopen doorhakken om tot 12 goed uitgewerkte voorstellen te komen voor het beleid. Niet alleen onze ministers kunnen hier iets uit leren, ook wij onthouden hoe hard ouders ernaar snakken om hierover met elkaar in gesprek te gaan. Op het Groot Gezinskabinet, de grote afsluiter van het project, zaten 70 ouders uit alle hoeken van Vlaanderen samen om tot twaalf concrete voorstellen te komen: ‘Zo kan het beter. Volgens ons.’

De 12 ideeën werden door de ouders zelf gepresenteerd en overgedragen aan Jeroen Sleurs, algemeen directeur van De Gezinsbond, Tanja Nuelant directeur studiegebied SAW bij Odisee Hogeschool en Inge Kinnaer, algemeen directeur van agentschap Opgroeien. Na elk voorstel klonk een oprecht applaus. We kregen er instant kippenvel van.

Ontdek de bruisende, constructieve sfeer van het Groot Gezinskabinet zelf:

<https://www.goedgezind.be/dossiers/werk-en-gezin/video-70-ouders-in-gesprek-met-elkaar-tijdens-het-groot-gezinskabinet/>



Het Groot Gezinskabinet – een dag vol inspiratie

Het Groot Gezinskabinet startte ’s morgens met een **warm welkom** aan alle aanwezigen en gaf iedereen de mogelijkheid om het verzamelde materiaal op de **praatplaten te ontdekken en te verkennen**.



Na de inleiding die het doel van het project toelichtte door de centrale vraag nogmaals te stellen: Hoe kan uw gezin beter ondersteund worden?, namen alle deelnemers plaats in de **werkgroep van het thema waarvoor zij hadden gekozen**.



Ter inspiratie konden de deelnemers het verzamelde materiaal raadplegen in de vorm **van tekstballonnen, praatplaten en inspiratiefiches**. Deze waren gemakkelijk herkenbaar dankzij de kleurcodering die overeenkwam met het gekozen thema. Elke groep kreeg ruim de tijd om de praatplaten en hun eigen emmertje met inspiratiefiches door te nemen.



Een **constructief groepsgesprek** kwam op gang met de vraag: “Wat is jou opgevallen bij het bekijken van het materiaal?”. De gespreksleider noteerde de bovendrijvende ideeën en in samenspraak met de groep, werden deze ideeën geclusterd in overkoepelende ideeën.





Elke groep kreeg vervolgens de kans om te **'gluren bij de burens'** en kon zo de verzamelde ideeën van andere groepen bekijken en eventuele aanvullingen, opmerkingen of eigen ervaringen meegeven. Daardoor kwam er een dynamische kruisbestuiving van ideeën op gang en vonden de deelnemers inspiratie bij de verhalen en ideeën van anderen.





Na een lekkere lunch, vonden de deelnemers elkaar terug in de oorspronkelijke 12 groepen en werden gezamenlijk 3 voorstellen uitgewerkt die unaniem door de groep gekozen waren.

Bij deze voorstellen, zochten de deelnemers antwoorden op de vragen:

- Wat is het voorstel?
- Wat zijn argumenten of voor welk probleem is dit voorstel een oplossing?
- Hoe zal de oplossing er precies concreet uitzien? Concrete elementen van het voorstel.

Elke groep ging met de ideeën van de voormiddag aan de slag en noteerde de gekozen voorstellen op de beschikbare templates. Op basis van deze 3 voorstellen, selecteerde elke groep 1 voorstel, een 'pitch', dat de groep naar voor wil schuiven en dat door 1 van de groepsleden plenair gepresenteerd werd.

Hierna volgen de 12 geselecteerde voorstellen en alle andere voorstellen.



Voorstel:

Nummer voorstel:

Nummer groep:

Gezinsbond

Odisee

Kenniscentrum
Gezinswetenschappen

5.2 Ouders bogen zich over deze 4 thema's tijdens het Groot Gezinskabinet

We vatten dit alles nog even samen.

Het Groot Gezinskabinet bouwde voort op de oogst van eerdere provinciale Gezinskabinetten, het online Gezinskabinet en specifieke sessies gericht op verschillende doelgroepen. Het uitgangspunt was om ouders, vanuit hun verschillende perspectieven, met elkaar in dialoog te laten gaan over de belangrijkste voorstellen. Dit gebeurt met een diverse groep mensen, waarbij gestreefd wordt naar bijdragen die leiden tot hernieuwde of verrijkte voorstellen voor oplossingen. Actieve betrokkenheid van de ouders staat hierbij centraal.

Het gewenste resultaat van deze aanpak is dat ouders zich gehoord voelen en terugkijken op een aangename en inspirerende dag. Er wordt daarbij nadrukkelijk rekening gehouden met een diversiteit aan insteken en noden, zodat alle perspectieven een plek krijgen. Een belangrijk aandachtspunt is dat ouders tijdens het Groot Gezinskabinet in principe aan alle hoofdthema's kunnen deelnemen. Dit betekent dat er niet te specifiek opgesplitst wordt per sub thema of doelgroep, zodat iedereen een brede inbreng kan hebben.

Wat betreft de werkwijze: bij aankomst kiezen ouders één van de vier thema's, waarna ze worden toegewezen aan een thema-eiland. Voor elk thema-eiland zijn er 3 gespreksgroepen, wat in totaal neerkomt op twaalf groepen (4 thema's * 3 groepen). Door de dag heen is het voor deelnemers mogelijk om ook bij andere groepen een bijdrage te leveren. Op elk thema-eiland ligt als input een praatplaat, die het hoofdthema en de te bespreken voorstellen verduidelijkt met behulp van tekeningen en enkele woorden. Daarnaast zijn er vlot leesbare fiches aanwezig met voorstellen die tijdens eerdere sessies al wat verder uitgewerkt zijn. Ook worden kortere, eerder aangedragen voorstellen vanuit brainstormsessies meegenomen.

Thema's Groot Gezinskabinet

Voorstellen voor een betere gezinsbalans voor gezinnen met kinderen tot 3 jaar
Voorstellen voor een betere gezinsbalans voor schoolgaande kinderen
Voorstellen voor gezinnen met extra zorgbehoefte
Voorstellen voor gezinnen bij het opvoeden van hun kind(eren)



De output per eiland bestaat uit drie uitgewerkte voorstellen waarvan één voorstel door de groep gekozen wordt om plenair te delen. Concreet wil dit zeggen dat er per groep 1 voorstel plenair wordt gepresenteerd en er dus in totaal 12 voorstellen worden voorgesteld aan alle aanwezigen.

5.3 Oogst van het Groot Gezinskabinet

5.3.1 De 12 voorstellen van de ouders die werden overgedragen aan De Gezinsbond, Het Kenniscentrum Gezinswetenschappen (Odisee) en het Agentschap Opgroeien

Voorstellen voor een betere gezinsbalans voor gezinnen met kinderen tot 3 jaar

- Kinderopvang voor alle gezinssituaties en alle werkregimes
- Vrij te besteden opgroeibudget
- Kinderzorgbudget

Voorstellen voor een betere gezinsbalans voor schoolgaande kinderen

- Gelijke kansen voor elk kind, los van de financiële gezinssituatie, gratis onderwijs tot 18 jaar
- Kindverlof: basispakket van verlof dat verdeeld kan worden over het netwerk, administratief eenvoudig aan te vragen en financieel in balans.
- De schoolinfrastructuur als multifunctionele omgeving voor het gezin, hub voor het gezin

Voorstellen voor gezinnen met extra zorgbehoefte

- Weg met de wachtlijsten
- Centraal systeem voor registratie en ondersteuning hulpvraag, volwaardige erkenning van mensen met diagnoses
- Zorgtoeslag hervormen: inzicht en standaardisatie door puntensysteem

Voorstellen voor gezinnen bij het opvoeden van hun kind(eren)

- 'Kind & Gezin Extended' bij het Huis van het Kind: een 'gids', begeleiding van ouders en kinderen, ook na 2,5 jaar
- Zorg voor betaalbare, kwaliteitsvolle sociale woningen op maat van het gezin
- Inclusief referentiekader: in opvoeding, in onderwijs,...

Overkoepelend werd door ouders ook aangegeven dat voor ouders die zich in kwetsbare situaties bevinden (of het nu gaat om armoede, migratie, kind met extra zorgnood) steeds geldt dat zij geconfronteerd worden met een combinatie van problematieken. De eigenheid van die combinatie is dat dat geheel van moeilijkheden en obstakels meer is dan de som van de delen. Een ouder bijv. met een kind met een ernstige beperking, heeft het op heel veel fronten extra moeilijk: nog moeilijker om opvang of een school te vinden, grote reistijden naar scholen buitengewoon onderwijs, extra consultaties bij artsen en hulpverleners waarvoor te weinig verlofstelsels bestaan, waardoor ouders minder gaan werken of volledig stoppen met werken, dat heeft dan weer impact op het gezinsinkomen, sommige zorg moet uitgesteld of geschrapt worden omwille van betaalbaarheid, dat heeft dan weer impact op de ontwikkeling van het kind, enzovoort. Die cascade van problemen, die elkaar nog versterken, vraagt specifieke aandacht van het beleid.



5.4 Alle voorstellen van het Groot Gezinskabinet (per thema)

5.4.1 Voorstellen voor een betere gezinsbalans voor gezinnen met kinderen tot 3 jaar

5.4.1.1 *Kinderopvang aangepast aan iedere gezinssituatie (werkuren, afstand, prijs, ad hoc,...)*

Probleem? Argument?

- Niet iedereen werkt van 9u – 17u
- Sommige gezinnen hebben niet iedere dag opvang nodig
- Niet altijd betaalbaar
- Niet elke ouder/gezin heeft auto of rijbewijs

Hoe precies oplossen?

- Op straal van 5 – 10 km opvanginitiatief (toch binnen de gemeente) – verbinden aan kleuter- en lagere school
- Vroege (voor 6u) en late (na 19u) opening stimuleren – meer loon of verlof of... bij werkuren buiten 8u – 17u in kinderopvang
- Subsidiëring opvang + verloning kinderbegeleiding – stabiel/duurzamer maken
- Job van kinderbegeleider aantrekkelijker maken

5.4.1.2 *Informatie (financiële/rechten) bundelen, centraliseren, vereenvoudigen en automatiseren.*

Probleem? Argument?

- Te veel info, te verspreid, door het bos de bomen niet meer zien
- Waarom kan deze informatie niet gecentraliseerd worden? Of zelfs geautomatiseerd
- Waarom is alles zo ingewikkeld?

Hoe precies oplossen?

- Bv. gynaecoloog/huisarts meldt zwangerschap aan waardoor de te ondernemen acties je automatisch bereiken of toegekend worden: kindergeld/startbedrag enz
- App, website, begeleider/coach

5.4.1.3 *Langer verlof rond de geboorte van het kind, ook voor vaders of 'ouder 2'*

Probleem? Argument?

- 3 à 6 maanden is te kort
 - o Voor kind:
 - Eerste 1000 dagen zijn belangrijkst dus zorg ervoor dat de ouders genoeg zorg kunnen opnemen
 - Ouders missen veel 'eerste momenten'
 - o Voor ouders:
 - Ouders zijn nog niet fit genoeg om 100% te functioneren op hun job
 - Kinderopvang ontlasten

Hoe precies oplossen?

- Geboorteverlof uitbreiden tot minimum 6 maanden, bij voorkeur 1 jaar – ouders kunnen het verdelen (heel flexibel)
 - o Uitkering gelijk stellen aan loon met behoud van RSZ en voordelen
 - o Maatregelen tegen isolement
 - o Begeleiding 'back to work'/opleidingen
 - o Opvang ad hoc als aanvulling

5.4.1.4 Verlofstelsels om voor kinderen te zorgen moeten flexibeler, uitgebreider en beter vergoed worden.

Probleem? Argument?

- Flexibiliteit
 - o Anciënniteitsvoorwaarden (1j/3j) bij huidige werkgever zorgen dat de verlofstelsels niet voor iedereen beschikbaar zijn
 - o Verlofstelsels zijn niet combineerbaar (bv. werken en vakantie overbruggen)
 - o Minimum duurtijd bij opname verlofstelsel te hoog
 - Weinig flexibiliteit
 - Bij vroegtijdige stopzetting => rechten kwijt
- Hoeveelheid
 - o Huidige verlofstelsels zijn niet altijd toereikend wegens beperkt saldo => structureel zelf voor kinderen zorgen is niet mogelijk
- Vergoeding
 - o Tijdscrediet is minimaal vergoed => niet voor elk gezin financieel haalbaar
 - o Vergoeding tijdscrediet is niet voor het volledige saldo
 - o Uitbreiding verlofstelsels is enkel relevant indien voldoende vergoed

Hoe precies oplossen?

- Anciënniteitsvoorwaarden versoepelen
 - o Verminderen
 - o Afwijking in samenspraak met werkgever mogelijk
- Minimum duurtijd voor opname verlofstelsel verlagen
 - o Gemakkelijker <100% werken combineren met ouderschapsverlof tijdens schoolvakanties
- Uitbreiding van het saldo verlofstelsels
- Vergoeding moet voldoende hoog zijn om dit voor alle gezinnen financieel haalbaar te maken

5.4.1.5 Degelijk verlofstelsel voor ALLE ouders bv.

- Uitbreiding zwangerschapsverlof
 - o Ziekte vooraf door zwangerschap
 - o Moederschapsrust moet langer mogelijk zijn + flexibel inzetbaar
 - o Vaderschapsverlof gelijkstellen + flexibel inzetbaar
- Ouderschapsverlof moet flexibeler
- Meer mogelijkheden om voor zieke kinderen te zorgen

=> zonder financiële gevolgen en zonder verlies van sociale rechten

Probleem? Argument?

- Iedereen heeft andere noden en behoeften
- Financiële keuze/vrijheid
- Flexibiliteit is belangrijk
- Balans tussen zorg voor het kind en zelfzorg voor de ouder(s)

Hoe precies oplossen?

- Budgetkeuzes door regering
- Wetgeving
- Sensibiliseren van werkgevers

5.4.1.6 Toekenning van een 'kindzorgbudget'/'opgroeibudget'

- Per kind (geïndexeerd)
- Keuzevrijheid voor invulling bv. zelf kind opvangen en/of uitbesteden
- Ongeacht keuze, dit mag geen impact hebben op rechten zoals pensioen, verlof, sociale rechten,...

Probleem? Argument?

- Verschil in noden en behoeften
- Financiële vrijheid
- Flexibiliteit, situatie kan altijd veranderen
- Gewaardeerd worden voor de keuzes die je als ouder(s) maakt
- Druk op kinderopvang verlagen
- We doen het niet goed tov het buitenland

Hoe precies oplossen?

- Financiële druk verlagen => geld vrijmaken door de overheid
- Rechten - wetgeving
- Ondersteuning bieden bij beheer van het budget voor ouder(s) die het nodig hebben
- Voor elk kind in België hetzelfde, geen onderscheid tussen Vlaanderen, Wallonië en Brussel



5.4.2 Voorstellen voor een betere gezinsbalans voor schoolgaande kinderen

5.4.2.1 Kindverlof

Probleem? Argument?

- Ouderschapsverlof is momenteel onvoldoende betaald. Voor sommige ouders is het bijv. noodzakelijk om de vakantieperiodes te overbruggen, maar dan moet je wel je spaargeld aanspreken omdat de vergoeding onvoldoende is. Het is niet voor iedereen toegankelijk (bijv. voorwaarde van 1 jaar anciënniteit) en vraagt veel administratie. Je moet zelf veel informatie opzoeken, ook naar implicaties (bijv. op later pensioen, op verlof van het volgende jaar...). Als je maar deeltijds werkt, kun je niet alle modaliteiten van ouderschapsverlof opnemen. Het verlof kun je maar opnemen tot het kind 12 jaar is. Er zijn nu allerlei regeltjes die het ouders moeilijk maken om het verlof op te nemen. Het is voor ouders ook helemaal niet duidelijk wat het verschil is met tijdskrediet en andere stelsels. Doordat je het zelf allemaal moet uitzoeken, is het systeem weinig transparant.
- Het sociaal verlof is noodzakelijk om opvang voor zieke kinderen geregeld te krijgen. Sommige ouders moeten het ook inzetten om bijv. aanwezig te kunnen zijn op oudercontacten e.d., maar dan is het snel op. Het is niet voldoende, te weinig flexibel (bijv. voor een uurtje) en verschilt sterk per werkgever.

Hoe precies oplossen?

- Maak verlot dat gekoppeld is aan een kind. Ouders kunnen het verlot overdragen naar bijv. grootouders, nonkels en tantes...
- Vereenvoudig het systeem, met gelijke rechten voor iedereen, ongeacht je werkstatuut.
- Zorg voor een systeem dat werkt zoals je je verlofaanvraag doet bij je werkgever: je krijgt automatisch je pakket waar je recht op hebt, en kunt dit via enkele muisklikken aanvragen. Maak het veel flexibeler, waardoor je volledig zelf kunt kiezen hoe je het inzet (bijv. ook voor enkele uren).
- Zorg dat er een basispakket is, maar met extra sociale voordelen (naar analogie van het groeipakket): bijv. een extra pakket voor alleenstaande ouders.
- Sensibiliseer werkgevers, zodat het ook voor vaders 'aanvaardbaar' is om dit verlot op te nemen.

5.4.2.2 *Gelijke kansen voor elk kind, los van de financiële gezinssituatie*

Probleem? Argument?

- Wie houdt de gelijke kansen in het oog?
- Waar kan je als ouder terecht met vragen over opvang, financiën, organisatie?
- Schoolstelsel moet faciliteren
- Officieel is onderwijs gratis maar de kosten zijn verborgen.

Hoe precies oplossen?

- Aanspreekpunt ouder + begeleiding tot 18 jaar
- Participatiemoment
- Gratis onderwijs voor ieder kind

5.4.2.3 *De schoolinfrastructuur als multifunctionele omgeving voor het gezin.*

Probleem? Argument?

- De uren werk – school komen niet goed overeen.
- Naschoolse activiteiten (sport, logo, kiné,...) vinden buiten de school plaats -> veel verplaatsingen
- Tijdsgebrek
- Vervoersarmoede

Hoe precies oplossen?

- Naschoolse activiteiten laten organiseren op de school (niet door de school)
- Mogelijkheid om huiswerk (al dan niet begeleid) op school te maken.
- Scholen ondersteunen/ontlasten bij het openstellen van de schoolinfrastructuur



5.4.2.4 Iedere school met gelijke en voldoende ruime opvangtijden op eenzelfde locatie met een activiteitenaanbod dat de ouders én het kind ontzorgt.

Probleem? Argument?

- Er is naschoolse opvang maar deze is soms niet erg zinvol en ook beperkt qua uren
- Financieel niet haalbaar voor iedereen om na- en voorschoolse opvang te betalen
- Ook voor grotere kinderen is er een gebrek aan opvang
- Te hoge verwachtingen van school tov ouders
- Weinig of geen aanbod voor kinderen met zorgbehoefte

Hoe precies oplossen?

- Een zinvol aanbod van naschoolse activiteiten aanbieden en integreren in/aan de school, ook voor 12+ en kinderen met zorgbehoefte
 - o Zinvol=huishwerk, hobby, sport, logo, kiné,...
- Financieel laagdrempelig en volgens de noden van het kind
- Het activiteitenaanbod en voor- en naschoolse opvang voorzien op 1 locatie.

5.4.2.5 Gelijke verlofrechten voor iedereen, gekoppeld aan het kind

Probleem? Argument?

- Alleenstaande ouders hebben de helft minder ouderschapsverlof, tijdskrediet en familiaal verlof per kind
- Verlofstelsels gericht op goed verdienende, voltijdswerkende ouders die in loondienst zijn
- De hoeveelheid is niet afgestemd op nood van het gezin

Hoe precies oplossen?

- Alle beperkingen en voorwaarden (zoals X jaar anciënniteit, geen financiële toeslag als je loon laag is,...) om een verlofstelsel op te nemen op de schop
- Verloven koppelen aan het kind volgens de 2-oudernorm, dus bv. 8 maanden zwangerschapsverlof per kind
- Maak het financieel haalbaar om verlof op te nemen (bij ziek kind, 4/5^{de},...)
- Hoeveelheid verlof moet toereikend zijn voor noden (schoolvakanties, ziekte > 10 dagen,...)
- Ook voor zelfstandigen, deeltijds werkenden,...

5.4.2.6 Gezinsvriendelijke werkgevers

Probleem? Argument?

- Combinatie werk en gezin is moeilijk
- Je moet je rechten kunnen opnemen en de werkbelasting moet evenredig verkleind worden

Hoe precies oplossen?

- Zelfde behandeling van thematische verloven als gewone verloven
- Als overheid de werkgevers ondersteunen en stimuleren om verantwoordelijkheid op te nemen voor opvangoplossingen
- Meldpunt voor het niet-respecteren van sociale rechten

5.4.2.7 Eén persoon die alle gezinnen pro-actief aanspreekt, coacht en begeleidt

Probleem? Argument?

- Baby's en peuters worden opgevolgd door Kind & Gezin, maar nadien valt dat contact weg als je kinderen naar school gaan. Vragen die je als ouder stelt aan het CLB, worden niet altijd opgevolgd. Het CLB is niet in elke school een zichtbare actor.

- Ouders vinden de weg niet in het aanbod als ze iets nodig hebben, en moeten op veel verschillende plaatsen gaan zoeken als er verschillende noden zijn (bijv. woning, hulp bij medische noden van een alleenstaande ouder, vragen over de ontwikkeling van kinderen...).
- Nu bestaan er in sommige scholen bijv. brugfiguren, maar dit is niet in elke school aanwezig. Ook de Huizen van het Kind worden anders ingevuld in elke gemeente. Het is niet altijd duidelijk waar ze zijn.
- Op school zijn er de leerkrachten, de zorgcoördinator..., maar zij hebben een andere rol. Je voelt je als ouder snel in een bepaalde hoek geplaatst als je je kwetsbaar opstelt of als er problemen zijn met je kind.

Hoe precies oplossen?

- Via de school is het mogelijk om ouders actief te bereiken.
- Zorg ervoor dat aan elke school een welzijnsorganisatie is gekoppeld (bijv. SAAMO, Huis van het Kind...) en daarmee een persoon die vragen van ouders kan opvangen.
- Deze persoon moet ouders proactief benaderen: aan de schoolpoort ouders aanspreken, de brug maken naar andere organisaties, maar niet loslaten.
- Deze persoon kan ook initiatieven opzetten rond ontmoeting tussen ouders.
- Hierbij moet er openheid zijn naar anderstalige ouders.
- Bedenking dit is in secundaire scholen minder evident, maar de vraag is wel om dit door te laten lopen tot het kind 18 jaar is.

5.4.2.8 Gezonde, betaalbare, gevarieerde warme maaltijden op school

Probleem? Argument?

- Niet alle scholen bieden warme maaltijden aan
- Na school is het voor ouders moeilijk om alles te combineren: koken, huiswerkbegeleiding... Als het koken al wegvalt, heb je meer tijd om je kinderen in het huiswerk te begeleiden.
- Ontlasting van de ouder(s) in functie van hobby's en naschoolse activiteiten
- Continuïteit vanuit crèche, voedingswaarde
- School biedt het niet aan door plaatsgebrek, personeelstekort
- Tegen lege brooddozen

Hoe precies oplossen?

- Subsidies voor de scholen
- Zorg voor betaalbare, gezonde en gevarieerde maaltijden op school (werk hiervoor samen met een diëtist)
- Methodes die al bestaan in kaart brengen: informeer scholen over hoe ze dit kunnen organiseren: bundel goede voorbeelden uit andere scholen, met oog voor de diversiteit aan scholen (grote en kleine scholen, scholen met voldoende en onvoldoende infrastructuur...)
- Werk volgens het systeem van verhoogde tegemoetkoming, waardoor het voor ouders die het nodig hebben, gratis kan.

5.4.3 Voorstellen voor gezinnen met extra zorgbehoefte

5.4.3.1 Puntensysteem verbeteren (zorgtoeslag)

- Procedure verbeteren (korter en eenvoudiger)
- Waarde van de punten verbeteren (korter en eenvoudiger)
- Erkenning van totale impact van diagnose

Probleem? Argument?

- Ouders worden niet gehoord, de ervaring van ouders wordt niet erkend en meegenomen
- Van bij de geboorte aanwezig: DCD, ADHD, ASS, laag IQ,... worden niet goed erkend -> niet de juiste zorg en punten
- Procedure is te lang en ingewikkeld, hulp van derden is noodzakelijk -> niet tijdig de juiste hulp

- Adviserende arts geeft niet altijd juist beoordeling -> geen juiste punten -> geen goede zorg
- Aanwezig van bij geboorte maar niet met terugwerkende kracht

Hoe precies oplossen?

- Procedure: 1 platform voor verslagen ivm je kind, dan moet je zelf geen verslagen binnenbrengen. Opgroeien heeft deze zelf ter beschikking.
- Oude puntensysteem verdwijnt en nieuw invoeren
 - o Geen procenten, duidelijkheid en transparantie
 - o Duidelijker puntensysteem zodat ouders dit ook kunnen zien en begrijpen
 - o Puntensysteem in platform + berekeningstool (zoals kinderbijslag)
 - o Evaluatie-arts is gebonden aan punten die kunnen gestaafd worden (geen vergissing)
 - o Volwaardige erkenning ziektes die niet echt zichtbaar zijn
 - ADHD, DCD, laag IQ, ASS,...
 - Dit zijn ziektes die ook een impact hebben op de toekomst van hun leven



5.4.3.2 *Weg met de wachtlijsten!*

Probleem? Argument?

- Kinderen die in volle ontwikkeling zijn en tegen problemen aanbotsen, hebben onmiddellijk hulp nodig, niet pas over enkele jaren! 'Je kan je kind niet op pauze zetten.'
- Ouders kunnen door de vele aanmeldingsstops zelfs hun vraag naar ondersteuning niet stellen. Het in het oog houden wanneer een wachtlijst even open gaat, is zeer belastend voor ouders die alle bijkomende ondersteuningsnoden ook dragen.
- Er zijn opgeleide hulpverleners beschikbaar, maar ze hebben geen budgetten ter beschikking om kinderen te helpen en werken dan in totaal andere functies.
- Bij een hands-on aanpak wordt vermeden dat problemen ernstiger worden, snelle hulp houdt zorgnoden beperkter.

Hoe precies oplossen?

- Meer budget voor toegankelijke hulpverlening, bv. in multidisciplinaire revalidatiecentra of teams, maak wat werkt, breed beschikbaar.
- Zorg dat er een centrale registratielijst voor hulpvragen komt waarop ouders de vraag van hun kind kunnen registreren en hulpverleners de volgende op de lijst kunnen contacteren als een plaats vrij komt.
- Faciliteer dat ook ervaringsdeskundigen zich kunnen ontwikkelen tot zorgprofessionals.

5.4.3.3 *Multidisciplinair team voor kind en heel het gezin*

- Vanaf dat de nood er is (oudergevoel, er klopt iets niet)
- Laagdrempelig, vlot en snel opstarten
- 1 contactpunt per gemeente en per regio

Probleem? Argument?

- Teveel versnippering
- Te lange wachtlijsten
- Zoektocht naar hulp = frustrerend
- Sociale kaart klopt niet
- Nodige ondersteuning bieden aan de ouder(s)
- Ouders en gezinnen worden in de steek gelaten
- Escalatie van de problemen -> ook domino-effect (op relationeel gebied, dynamiek tussen de andere gezinsleden)
- Bij combinatie van problemen is een holistische aanpak nodig, anders lopen gezinnen van hulpverlener naar hulpverlener

Hoe precies oplossen?

- Per 5000 gezinnen een centrum oprichten, beschikbaar stellen
- Huis van het kind inschakelen – fysiek!
- Team op maat van de problemen – 1 team voor verschillende problemen
- Laagdrempelig, heel toegankelijk voor iedereen
- Persoonlijke aanpak (niet zo formeel, aanspreken met ‘mama, papa’)
- Investeren in zo’n team brengt heel wat op, op alle vlakken!

5.4.3.4 *Zorgtoeslag hervormen en vereenvoudigen.*

Neem alle aspecten mee van alle beperkingen die het kind met zich meedraagt. Definieren van persoon met beperking breder: neem psycho-sociale, onzichtbare beperkingen mee in deze definitie. Schat naar waarde wat de psycho-sociale moeilijkheden zijn door dit te vertalen in de evaluatiecriteria en toekenning van het puntensysteem ter erkenning van de handicap.

Probleem? Argument?

- De noden en zorgen worden momenteel niet allemaal in de criteria voor de inschatting van de evaluatie meegenomen. Nu wordt er lukraak op basis van enkele aspecten een inschatting gemaakt.

Hoe precies oplossen?

- Ouders, ervaringsdeskundigen meenemen in één nieuw evaluatiesysteem voor zorgtoelage te ontwikkelen op federaal en Vlaams niveau.
- Transparantie in criteria bieden.

5.4.3.5 *Zorg gecentraliseerd in 1 centraal ‘Kenniscentrum’ waar elke professional kennis haalt.*

Probleem? Argument?

- Nu: je wordt van het kastje naar de muur gestuurd.
- Hulp op plek A => geen hulp op plek B meer
- Niemand heeft alle kennis => delen van kennis op vlotte, toegankelijke manier
- Ieder kind is uniek => belangrijk om kennis snel terug te vinden
- Kenniscentrum = wachttijd inkrimpen/snelere juiste hulp

Hoe precies oplossen?

- Een vlot bereikbaar centrum (bv. telefonisch) per discipline X aantal mensen
- Onderwijs/leerkracht kan bellen voor specifieke problemen/kennis halen/vormingen/tips

- Kenniscentrum signaleert pijnpunten op hoger niveau
- Snellere doorverwijzing door kennis van verschillende deelproblematieken
- Klachten – meldpunt (anoniem)

5.4.3.6 *Ondersteuning voor ouders van kinderen met zorgnood*

Probleem? Argument?

- Te weinig flexibiliteit vanuit werkgever/overheid in functie van ziekenhuisbezoek, sociaal verlof, revalidatie,...
- Vaak jaarlijks verlof opnemen om voor kind met zorgnood of ziek kind te zorgen. Hierdoor komt eigen jaarlijks verlof/vakantie in gedrang waardoor ouder niet tot rust kan komen
- Mentale ondersteuning voor ouders, vaak is er weinig begrip vanuit de omgeving en de werkgever. Te weinig verlof/ruimte om tot rust te komen, om te kunnen 'zijn'. Vaak is de ouder uitgeput en kan mentaal niet tot rust komen, parentale burn-out voorkomen.
- Je denkt als ouder vaak dat je de enige bent met die problemen, dit zorgt ervoor dat je hoofd blijft doormalen.
- Te lange wachtlijsten waardoor kind niet geholpen wordt en voor extra mentale druk zorgt bij de ouder(s).

Hoe precies oplossen?

- 10 extra dagen betaald 'consultatieverlof' of 'ziekenhuisverlof'
- Psychologische ondersteuning ook voor de ouder(s): 'Hoe gaat het met jou?' ipv enkel voor kind/jongere. Erkenning dat het zwaar is, 'Warme William voor ouders'
- Lotgenotencontact dat gefaciliteerd wordt door psychologe, maatschappelijk werker, Huis van het Kind,... of vanuit organisaties zoals dementie, Parkinson, HSP,...
- Meer financiële steun om de wachtlijsten ECHT weg te werken.

5.4.3.7 *Coördinatie van het zorgproces en de automatische classificatie en financiering van de nodige zorg*

Probleem? Argument?

- Versnippering, persoonsafhankelijk, situatie-afhankelijk, behoefte-afhankelijk
- Uniform beleid voor elk kind
- Vraag en aanbod coördineren, begeleiden en ondersteunen.
- OP MAAT VAN ELK KIND

Hoe precies oplossen?

- 1 centraal agentschap dat de regionale en lokale werking coördineert, begeleidt, aanstuurt, financiert, faciliteert, controleert en helpt om elk kind de kansen te geven om zich optimaal te ontwikkelen.

5.4.3.8 *Gewoon en Buitengewoon onderwijs op één campus*

Probleem? Argument?

- Beeldvorming: laat kinderen kennismaken met diversiteit
- Kinderen met zorg een breed toekomst aanbod geven
- Discriminatie en vooroordelen wegwerken -> latere werkgevers leren de diversiteit en mogelijkheden van de maatschappij
- Verdraagzaamheid, begrip verhogen
- Burn-out leerkrachten verminderen door meer ondersteuning
- Kinderen leren van elkaar
- Flexibiliteit oplossen: kinderen kunnen van aanbod wisselen zonder impact op schoolsubsidies

Hoe precies oplossen?

- Kleuteronderwijzers opleiden in herkennen en omgaan met zorgkinderen
- Aansluiten bij normklassen voor talenten
- Naast kangoeroeklas voor hoogbegaafd, ook uitgebreide zorgklas
- Starten met testcampus per regio, beginnen met grootste scholengroepen
- Brede zorg beschikbaar maken, ook voor regulier onderwijs
- Herschrijven van pedagogisch project van scholen

5.4.3.9 *Centraal, onafhankelijk ondersteuningspunt met persoonlijke kenniswerkers*

Probleem? Argument?

- Toegankelijkheid: niet iedereen weet waar je recht op hebt, waar je terecht kan, wat je moet doen, welke oplossingen er zijn,...
- Hulp voor de diagnose gekend is
- Doorverwijzen of rechtstreeks inschrijven op wachtlijsten
- Machteloosheid van ouders oplossen
- Wegnemen van dubbele informatie-opgave -> gedeeld medisch geheim
- Aangesloten van verzekeringen en banken: geheim!
- Verschillen tussen MDT wegwerken -> iedereen heeft recht op adequate zorg

Hoe precies oplossen?

- Multidisciplinaire kenniswerkers
- Niet enkel online/zelf opzoeken
- Digitaal systeem met 'Hulpknop' voor menselijke ondersteuning
- Bundelen van bestaande systemen -> samenwerking over de departementen heen
- Multidisciplinair team centraliseren ipv huidige versnippering => puntentoekenning controleren
- Rechten en plichten op alle levensgebieden -> informatie
- Voor ouders en zorgbehoevenden/zorggevers

5.4.3.10 *Voorbij het label, een toekomstplan vanuit wat je wil en WEL kan!*

Probleem? Argument?

- Zorgkinderen zijn meer dan enkel een kost
- Geen beperking van het kind vanuit de beperking van de school
- Schoolkeuze mag niet afhangen van schoolsubsidie

Hoe precies oplossen?

- Laat kinderen stralen in hun talent.



5.4.4 Voorstellen voor gezinnen bij het opvoeden van hun kind(eren)

5.4.4.1 *Begeleiding – coaching – ondersteuning valt weg na 2,5 jaar, dus na Kind & Gezin*

Probleem? Argument?

- Na Kind & Gezin is er niets meer van begeleiding
- Veel ouders hebben dan het gevoel er 'alleen' voor te staan
- Er bestaat wel informatie maar die is versnipperd en moeilijk toegankelijk

Hoe precies oplossen?

- 'Kind & Gezin extended'
- Kan bij Huis van het Kind
- Lokaal gecentraliseerd, uniform
- Laagdrempelig en aanspreekbaar
- Aanspreekpersonen
- Na 18 jaar kan die persoon ook doorverwijzen naar de juiste instanties

5.4.4.2 *Wegwijzer: juiste, overzichtelijke, duidelijke informatie en communicatie/bekendmaking via e-box*

Probleem? Argument?

- Moeilijke taal, professionele taal is moeilijk te begrijpen
- De weg ernaar is moeilijk, is verspreid en niet altijd toegankelijk
- Het gevoel er alleen voor te staan
- Te veel 'eiland'-werk, te weinig 'samen'-werking
- Afkortingen zijn vaak niet gekend
- Paraplusysteem: afschuiven op een ander

Hoe precies oplossen?

- Centraal beheer op Vlaams niveau met lokale uitrol + coördinator
- Uniform concept, bv. Huis van het Kind (gemeentelijk) + coördinator
- Duidelijke aanspreekpersoon -> laagdrempelig en toegankelijk
- Eenvoudig taalgebruik
- Duidelijke benamingen
- Een gids (persoon) die mee gaat om de weg te vinden
- Meer en betere samenwerking en afstemming tussen verschillende organisaties

5.4.4.3 *CCWWR: Competente Centrale Warme Welkom Ruimte voor alle gezinnen*

Probleem? Argument?

- Informatie en bevoegdheden zijn versnipperd
- Informatie is nu niet voor iedereen toegankelijk
- Op afspraak, in kille gebouwen/context, tijdens werkuren,...
- Mensen voelen zich gestigmatiseerd en denken dat ze de enige zijn met een probleem of vraag
- Te weinig tijd om het probleem of de vraag uit te klaren
- Bij verschillende instanties de vraag of het probleem opnieuw moeten melden
- Administratieve drempel
- Geen brugfiguren

Hoe precies oplossen?

- Laagdrempelige, verwelkomende ruimte waar gezinnen en kinderen terecht kunnen met allerlei vragen en ontmoetingskansen krijgen
 - o Hulp gecentraliseerd
 - o Brugfiguren die competent en empathisch zijn
 - o Praatgroepen + themagroepen
 - o Upgrade van Huis van het Kind naar alle leeftijden, alle gezinsvormen, naar aanbod

5.4.4.4 *Zorg dat halftijds werken als (alleenstaande) ouder in combinatie met invaliditeitsuitkering loont*

Probleem? Argument?

- Ziekte isoleert -> 'arm maakt ziek, ziek maakt arm'
- Werken haalt je uit isolement, je nuttig voelen -> meer energie + meer zelfvertrouwen als ouder
- Financiële zekerheid

Hoe precies oplossen?

- Sociale voordelen trapsgewijs afbouwen in proportie met stijging netto-inkomen
- Maak dat het nettoverschil qua inkomen tussen invaliditeitsuitkering en deeltijds werken significant groot is
- Sociaal verlof herzien

5.4.4.5 *De samenleving laten evolueren van een 'westerse witte middenklasse' naar een 'inclusieve samenleving' -> referentiekader*

Probleem? Argument?

- Westerse, witte bril:
 - o Kwetsbare ouders krijgen labels
 - o Ouders gaan denken dat ze het niet kunnen -> ouders worden verengd in hun kunnen en capaciteiten
 - o Er worden westerse opvoedingsmodellen opgelegd -> daardoor wordt er verkeerd gehandeld
 - o Er wordt sneller naar 'fout' gedrag gekeken
 - o Kinderen krijgen geen gelijke kansen

Hoe precies oplossen?

- Sensibiliseren: kwaliteitslabels voor de scholen: opleiding onderwijspersoneel en leerlingen -> inclusieve school zonder racisme/pesten
- Brugfiguren: relatie tussen school en ouders
- Verplicht: ervaringsdeskundige als brugfiguur

5.4.4.6 *Hulpverlening van controlerend naar ondersteunend*

Probleem? Argument?

- Door het referentiekader dat ouders met bewijzen moeten komen om aan te tonen dat ze een goede ouder zijn, zijn ouders verlamd door angst wat hun kracht en energie wegneemt om echte opvoeders te zijn.
- Kinderen nemen dit over van hun ouders waardoor allerlei problemen in de ontwikkeling van de kinderen ontstaan.

Hoe precies oplossen?

- Capaciteit en expertise van de ouder erkennen
- Luister naar de ouder
- Hulpverlener leren wat armoede is, dat moet verplicht in de leerplannen staan
- Intervisies en navormingen waarbij ervaringsdeskundigen en brugfiguren (naar scholen) betrokken worden.

5.4.4.7 Voorzie betaalbare, kwaliteitsvolle (sociale) woningen op maat van het gezin, zeker ook voor grotere gezinnen!

Probleem? Argument?

- Te weinig betaalbare, kwaliteitsvolle woningen voor alle gezinnen maar zeker ook voor grote gezinnen.
- Administratieve drempels voor andere/alternatieve woonvormen (vb. co-housing, Tiny houses, zorgwoningen,...)
- Teveel discriminatie op basis van gezinsgrootte, etnische achtergrond, statuut bv. alleenstaande,...

Hoe precies oplossen?

- Grotere woonmobiliteit met respect voor het bestaande netwerk van het gezin.
bv. van grote woning naar aangepaste woonst zodat er voor een groot, jong gezin een woning beschikbaar is.
- Leegstand Tax op woningen
- Bevorderen van andere/collectieve woonvormen bv. co-housing, mobiele zorgunits in tuin,...
- Stimulerende maatregelen (bv. verhuispremie, 'aanpaspremie' ...)

6 Toekomstperspectief van het Gezinskabinet

Na zo'n grote inzet, met duidelijk resultaat, is het natuurlijk belangrijk dat er ook effectief iets met de voorstellen van de gezinnen gebeurt.

‘We zijn hier met concrete voorstellen gekomen, gebouwd op de stem van velen. Hopelijk krijgen die nu ook politiek gewicht’ – Sofie, mama van 2 kinderen met autismespectrumstoornis

Jeroen Sleurs, algemeen directeur van de Gezinsbond, kon Sofie en alle aanwezige ouders alvast geruststellen én feliciteren: ‘Veel voorstellen die hier werden geformuleerd, gaan alvast concreter dan in het zopas voorgestelde Vlaams regeerakkoord. Dankzij jullie concrete input kunnen we verder blijven wegen op de politieke besluitvorming. Ik ben blij dat een aantal van de thema's in het nieuwe Vlaams regeerakkoord staan, maar merk ook op dat sommige zaken ontbreken. Met jullie inbreng kunnen wij nu onze voorstellen verfijnen en meenemen naar de beleidsmakers.’

Het was mooi om te zien hoeveel steun ouders aan elkaar hebben, en hoeveel moeite ze doen om het gezinsleven beter te maken voor alle ouders en hun kinderen. Heel het parcours was hartverwarmend.

‘Ik heb vandaag genoten van het gevoel dat we met z'n allen samenwerken om verandering in gang te zetten. De betrokkenheid van alle ouders was zo mooi. Je trekt je op aan elkaars verhalen’ – Sonja, mama van een zoon met fysieke en mentale beperking

Gezinnen waarderen het duidelijk heel erg om met elkaar in gesprek te gaan en inspraak te krijgen in het gezinsbeleid.





De aanwezigen drukten duidelijk hun wens naar 'meer van dit' uit, ze vinden het zeer belangrijk dat ouders regelmatig gehoord worden en ze gaven aan dat het contact met andere ouders een grote meerwaarde is.

De feedback van de ouders was zeer positief, ze gaven mee dat het een waardevolle dag was en zijn dankbaar voor de erkenning en de inzet van de Gezinsbond en Odisee Hogeschool - Kenniscentrum Gezinswetenschappen.



Bedankt voor
de erkenning en
gehoord te worden.
We kijken uit naar het
nervolg! Sarah

mama van Lucas 8j
Jenne 10j Monnely.



Gezinsbond

Odisee

Kenniscentrum
Gezinswetenschappen



Gezinsbond

Odisee

Kenniscentrum
Gezinswetenschappen

Bedankt voor
de organisatie,
het was een
zeer waardevolle
dag!

Dank aan alle ouders!



7 Bijlagen

7.1 Volledig overzicht van problemen waar gezinnen tegen aan lopen (codes)

Codes problemen Totaal	2.068	
Code – problemen	N	%
Ondersteuning opvoeding	300	14,5%
Kinderopvang	292	14,1%
Kind met zorgbehoefte	225	10,9%
Begeleiding op school	148	7,2%
Ouderschapsverlof / tijdskrediet	131	6,4%
Scheiding	130	6,3%
Alleenstaande ouder	121	5,9%
Balans werk/gezin	118	5,7%
Gedrag van het kind	61	2,9%
Geen netwerk hebben	56	2,7%
Pleegouders	45	2,2%
Hoogbegaafdheid	39	1,9%
Gezinshulp thuis	34	1,6%
Geboorte	31	1,5%
Nieuw gezin	29	1,4%
Conflict met ex-partner	24	1,2%
Psychische problemen bij een ouder	23	1,1%
Juridische regels staan in de weg	21	1,0%
Ouderverstoting	18	0,9%
Verblijfsregeling	17	0,8%
Pesten	16	0,8%
Slechte slapers	16	0,8%
Zelfstandige	15	0,7%
Woningnood	14	0,7%
Corona gerelateerd	13	0,6%
Ziekte	12	0,6%
Tweeling	11	0,5%
Ouders hebben verschillende visie qua opvoeding	9	0,4%
Schermtijd	9	0,4%
Anderstalig	8	0,4%
Uithuisgeplaatste kinderen	8	0,4%
Alimentatie	7	0,3%
Overlijden	7	0,3%
Rechtbank	6	0,3%
Overgang school	6	0,3%
Pubers	5	0,2%
Ongewild stoppen met werken (door ontslag, ziekte,...)	4	0,2%

Leerachterstand/achterstand op school	3	0,1%
Armoede	3	0,1%
Mantelzorg	3	0,1%
Weduwe(naar)	3	0,1%
Borstvoeding	2	0,1%
Eetproblematiek	2	0,1%
Verhuis	2	0,1%
Complicaties moeder bij geboorte	2	0,1%
Kennisdeficit bij professionals	2	0,1%
Migratie	2	0,1%
Openbaar vervoer	2	0,1%
Grootouders werken ook nog	1	0,0%
Moeilijke thuissituatie	1	0,0%
Ontwikkelingsvoorsprong	1	0,0%
Bemiddeling	1	0,0%
Eerste keer	1	0,0%
Instap in de arbeidsmarkt	1	0,0%
Zindelijkheid	1	0,0%
Fietsen	1	0,0%
Negatieve impact sociale media	1	0,0%
Ouders in schuldbemiddeling	1	0,0%
Transgender	1	0,0%
Verblijfsvergunning	1	0,0%
Weeskinderen	1	0,0%

7.2 Volledig overzicht van oplossingen die ouders voorstellen (codes)

Overzicht van gesuggereerde oplossingen		
Totaal	1.768	
Code - oplossingne	N	%
Meer begeleiding en ondersteuning op school aanbieden	88	5,0%
Financiële ondersteuning voorzien/betaalbaar maken - algemeen	74	4,2%
Financiële tussenkomst om balans werk/gezin te verbeteren	66	3,7%
Capaciteit en flexibiliteit verhogen voor opvang van ziek kind	64	3,6%
Ouderschapsverlof verlengen	61	3,5%
Begeleiden en informeren ouders over zorg(professionals)	56	3,2%
Ontmoetingsplaatsen en -mogelijkheden creëren voor gelijkgestemden en lotgenoten	55	3,1%
Capaciteit kinderopvang 0-3j vergroten	52	2,9%
Wachtlijsten minder lang maken	49	2,8%
Begeleiden en informeren ouders over opvoeden	47	2,7%
Capaciteit opvang vergroten algemeen	45	2,5%
Hulp en ondersteuning voor/na geboorte	43	2,4%
Financiële ondersteuning van ouders met een kind dat zorg nodig heeft	40	2,3%
Meer ondersteuning voor alleenstaande ouders	40	2,3%
Meer/groter/ander aanbod voorzien in buitenschoolse opvang	39	2,2%
Financiële ondersteuning van alleenstaande ouders	38	2,1%
Centraliseer hulp	37	2,1%
Betere begeleiding van kinderen/ouders/gezinnen na scheiding	33	1,9%
Gezinsondersteuner/coach	33	1,9%
Hulp en begeleiding bieden in de zoektocht naar kinderopvang	33	1,9%
Psychologische zorg voor kinderen toegankelijker maken	31	1,8%
Begeleiden en informeren over financiële aspecten (rechten, tegemoetkomingen, kosten...)	29	1,6%
Meer flexibiliteit van de werkgever	29	1,6%
Groter aanbod creëren in de mentale zorgsector	28	1,6%
Extra ondersteuning als ouder ziek wordt	25	1,4%
Mogelijkheden voor ouders met kinderen met extra zorg vergroten	25	1,4%
Meer/groter/ander aanbod voorzien in vakantieopvang	24	1,4%
Administratieve vereenvoudiging	22	1,2%
Opleiding en vorming voorzien voor leerkrachten	22	1,2%
Goedkoper maken van opvang 0-3j	19	1,1%
Opleiding en vorming voorzien voor zorgprofessionals	19	1,1%
Betere samenwerking binnen de zorg	18	1,0%
Begeleiden en informeren ouders over rechten	17	1,0%

Meer informatiestromen tussen school en ouders	17	1,0%
Aanpassen kindergeld/groeipakket	15	0,8%
Goedkoper maken van vakantieopvang	15	0,8%
Tijdskrediet uitbreiden	15	0,8%
Openingsuren verruimen van opvang voor 0-3j	14	0,8%
Openingsuren verruimen van opvang voor buitenschoolse opvang	13	0,7%
Ouders mentaal ondersteunen die kinderen met zorgnoden hebben	13	0,7%
Capaciteit vakantieopvang vergroten	12	0,7%
Kindvriendelijke infrastructuur/activiteiten	12	0,7%
Sensibiliseren en ondersteunen van inclusie (gender, beperking, geaardheid,...)	12	0,7%
Website/app/platform rond opvoeding maken	12	0,7%
Kwaliteit verhogen van opvang voor opvang 0-3j	11	0,6%
Aandacht voor ouderverstoting	10	0,6%
Babysit mogelijkheden vergroten/verruimen	10	0,6%
Flexibele werkuren mogelijk maken	10	0,6%
Meer/groter/ander aanbod voorzien op school	10	0,6%
Huishoudelijke hulp toegankelijker maken	9	0,5%
Meer moederschapsverlof voorzien	9	0,5%
Onderwijs voor hoogbegaafdheid creëren	9	0,5%
Toekennen van (ouderschaps)verlof aan pleegouders door de overheid	9	0,5%
Betere diagnoses van mentale situatie kinderen	8	0,5%
Gronding (psychologisch) onderzoek na scheiding	8	0,5%
Meer informatie over scholen(aanbod)	8	0,5%
Betere ondersteuning van de zorgsector	7	0,4%
Gelijke rechten toekennen aan zelfstandigen	7	0,4%
Kraamzorg uitbreiden	7	0,4%
Meer/groter/ander aanbod voorzien in opvang 3-6j	7	0,4%
Aanpassen verblijfsregeling/co-ouderschap	6	0,3%
Bemiddeling	6	0,3%
Crisisopvang	6	0,3%
Geef ruimte aan ouders en/of kinderen om zelf een oplossing te zoeken	6	0,3%
Goedkoper maken van buitenschoolse opvang	6	0,3%
Maaltijden op school aanbieden	6	0,3%
Opleiding en vorming voorzien voor personeel kinderopvang 0-3j	6	0,3%
Capaciteit buitenschoolse opvang vergroten	5	0,3%
Financiële ondersteuning van gezinnen bij scheiding	5	0,3%
Juridische stappen zetten	5	0,3%
Meer informatie verstrekken over zwangerschap en bevalling	5	0,3%
Mobiliteit verbeteren	5	0,3%
Ondersteuning bij woning vinden	5	0,3%

Opleiding en vorming voorzien voor kinderen en jeugd	5	0,3%
Ouderschapsverlof kunnen overdragen naar andere ouder	5	0,3%
Zorgverlof uitbreiden	5	0,3%
Kwaliteit verhogen van opvang voor buitenschoolse opvang	4	0,2%
Meer noodwoningen aanbieden	4	0,2%
Ondersteuning van gezinnen na scheiding	4	0,2%
Pesten op school aanpakken	4	0,2%
Au Pair statuut behouden/verbeteren/uitbreiden	3	0,2%
Begeleiding bij verlies van ongebooren kind	3	0,2%
Meer informatie verstrekken over scheiding en nieuwe gezinnen	3	0,2%
Meer voordelen door werkgevers	3	0,2%
Mogelijk maken om ouderschapsverlof te spreiden	3	0,2%
Problemen met domicilie bij scheiding aanpakken	3	0,2%
Steun voor grote gezinnen/tweelingen	3	0,2%
Aanbod in middelbare scholen verhogen	2	0,1%
Betere begeleiding van kinderen na scheiding	2	0,1%
Capaciteit kinderopvang 3-6j vergroten	2	0,1%
Gezinstherapie	2	0,1%
Hulp bij belastingen invullen	2	0,1%
Inkomensgerelateerde kosten/bijdragen voorzien	2	0,1%
Meer aandacht voor gezonde voeding	2	0,1%
Meer/groter/ander aanbod voor kinderen met een zorg om te ontspannen/in vrije tijd	2	0,1%
Meer informatie over pleegzorg	2	0,1%
Middagslaap voor kleuters	2	0,1%
Ouderschapsverlof koppelen aan het kind	2	0,1%
Rouwverlof uitbreiden bij verlies van kind	2	0,1%
Schoolvakanties aanpassen	2	0,1%
Verhoogde tegemoetkoming voor pleegouders	2	0,1%
Aandacht voor mentaal welbevinden ouders na geboorte	1	0,1%
Aanmeldingssysteem scholen verbeteren	1	0,1%
Afspraken mogelijk maken buiten de kantooruren	1	0,1%
Alle standpunten horen bij scheiding	1	0,1%
Begeleiding bij drugsprobleem	1	0,1%
Burgerlijke staat aanpassen	1	0,1%
Casemanager aanstellen	1	0,1%
Controle door de overheid op kwaliteit	1	0,1%
Initiatieven van onderuit ondersteunen	1	0,1%
Juridische ondersteuning van gezinnen bij scheiding	1	0,1%
Langere hospitalisatie na bevalling mogelijk maken	1	0,1%
Meer begeleiding en begrip bij rouw	1	0,1%
Ondersteuning om aan de nieuwe omgeving te wennen bij verhuis	1	0,1%
Opleiding en vorming voorzien voor ouders	1	0,1%

Opvolging door arbeidsgeneesheer verplichten	1	0,1%
Ouderschapsplan bij scheiding	1	0,1%
Ouders motiveren en bevestigen	1	0,1%
Regels rond pluskinderen aanpassen	1	0,1%
Relatie ondersteuning	1	0,1%
Scholen informeren en sensibiliseren rond scheiding	1	0,1%
Slachtofferhulp overkoepelend aanbieden	1	0,1%
Thuis taal op school mogen spreken	1	0,1%
Toe zien op correct betalen van alimentatie	1	0,1%
Voldoende bezoekrecht voor ouders van pleegkinderen voorzien	1	0,1%
Website/app/platform rond scheiding maken	1	0,1%
Wenmomenten in kinderopvang	1	0,1%

Colofon

Het Gezinskabinet is een initiatief van de Gezinsbond en het Kenniscentrum Gezinswetenschappen, met de steun van Agentschap Opgroeien.

Met dit project willen de Gezinsbond en het Kenniscentrum Gezinswetenschappen onderzoeken hoe gezinnen bij transitiemomenten nog beter kunnen ondersteund worden en hoe een coherent gezinsbeleid hierop kan inspelen.

Voor de goede uitvoer van het project werd beroep gedaan op de professionele ondersteuning van experts van Indiville, Levuur en Bpact. Penhouders van dit rapport zijn Jo Steyaert (Indiville en Bpact), Anne Borgers (Indiville) en Hadewych Bamps (Levuur) met de ondersteuning van het team bij de Gezinsbond en het Kenniscentrum Gezinswetenschappen.

December 2024

Gezinsbond 

Odisee
DE CO-HOGESCHOOL

Kenniscentrum
Gezinswetenschappen

Opgroeien